Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси ◊ TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 1996 йил 10 апрель, чоршанба • № 28 (10.803) • Эркин нархда сотилади

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 8 апрель куни Европа Иттифоқи Комиссияси (ЕИК) комиссари Ханс Ван Ден Брук раҳбарлигидаги делегация аъзоларини қабул қилди.

Президент Ислом Каримов меҳмонларни юртимизга ташрифи билан қутлар экан, мамлакатимиз билан Европа Иттифоқи ўртасидаги алоқалар муттасил ривожланиб бораётганидан мамнуният изҳор этди. Бу ҳамкорлик алоқаларининг тараққий топишида, тайёрланишида жаноб Ханс Ван Ден Брук катта ҳисса қўшган ва Европа Иттифоқи Комиссияси томонидан қабул қилинган Ўзбекистон ҳақидаги ахборот янги босқични бошлаб берганини таъкидлади.

Ўзбекистон раҳбари меҳмонларга сўнгги йилларда мамлакатимизнинг сиёсий ҳаётида, иқтисодий юксалиши йўлида, демократик жамият ҳуқуқий асосларини яратиш борасида катта ўзгаришлар рўй берганини қайд этди. Бу ижобий ўзгаришлар нуфузли халқаро ташкилотлар экспертлари, хорижлик мутахассислар томонидан ҳам эътироф этилмоқда.

— Ўзбекистоннинг Европа Иттифоқи ва ЕИК билан ҳамкорлиги унинг Европа мамлакатлари билан мустаҳкам интеграциялашувига кўмаклашади ва бу халқимиз манфаатларига мосдир, — деди, жумладан, Ислом Каримов.

Жаноб Ханс Ван Ден Брук Ўзбекистон инсон ҳуқуқлари, иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш борасида жиддий ўсишга эришганини ва мамлакатимиз Европа Иттифоқининг муҳим савдо-иқтисодий ҳамкорига айланганини қайд этди. Европа Иттифоқи Комиссияси Ўзбекистон билан ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш тарафдори эканини таъкидлади. Ўзбекистон билан Европа Иттифоқи ўртасида шериклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битимни имзолаш юзасидан музокаралар ижобий якун топса, алоқаларнинг янада ривожланиши ва кенгайиши учун мустаҳкам ҳуқуқий замин яратилишини айтди.

Қабул маросимида Ўзбекистон Президентининг Давлат маслаҳатчиси С. Сафоев, республика Бош вазири ўринбосари С. Саидқосимов, ташқи ишлар вазири А. Комилов иштирок этди.

(ЎзА).

МАВСУМГА ПУХТА ТАЙЁРГАРЛИК ЗАРУР

Шу йил 6 апрель куни Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамасида бошоқли дон экинларини йиғиб олиш мавсумига тайёргарлик кўриш масалаларига бағишланган йиғилиш бўлди. Уни республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков бошқарди. Йиғилишда вазирликлар, корпорация, концерн ва уюшмалар раҳбарлари, вилоят ҳокимлари ўринбосарлари қатнашди.

Йиғилишда ғаллани ўриб-йиғиб берадиган техника воситалари ва қабул қилиш пунктларини янги мавсумга ҳозирлаш, бошоқли дон экинларини йиғиштириб олишни уюшқоқлик билан ташкил этишни таъминлаш билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди. Тегишли вазирлик, идора ва ташкилотлар раҳбарларининг бу борадаги ахбороти тингланди.

Республикамизда ғалла мустақиллигига эришиш йўлида катта ютуқлар қўлга киритилмоқда. Жумладан, бошоқли дон экинлари майдони кенгайтирилиб, илғор техника ва технологиялар қўлланилиши натижасида йилдан-йилга мўл ҳосил олинаётир. Етиштирилган ҳосилни нобуд қилмай, ўз вақтида ўриб-йиғиб олишда техника кучи — комбайн ва бошқа транспорт воситаларидан унумли фойдаланиш ниҳоятда муҳимдир. Йиғилишда ғалла йиғиштириб берадиган техника воситаларини мавсумга шайлаш кечиктириб бўлмайдиган вазифа экани алоҳида таъкидланди. Самарқанд, Қашқадарё, Сурхондарё, Жиззах, Сирдарё ва бошқа вилоятларнинг айрим жамоа хўжаликларида бу борада сусткашликка йўл қўйилаётгани танқид қилинди. Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли чора-тадбирлар белгиланди, мутасадди раҳбарларга аниқ топшириқлар берилди.

Йиғилишда республика Бош вазирининг ўринбосари Р. Гиниятуллин иштирок этди.

(ЎзА).

Вилоятимиз далаларида чигит экиш авж олиб кетди

БАРАКА УРУҒИ

ДЕҲҚОНЧИЛИКДА, экин-тикинда ҳар бир кундан, вақтдан ютган, албатта, яхши самарага эришади, хирмони баракали бўлади. Сал бўлсада кечиккан эса кўпни йўқотади. Ота-боболаримиз зироатчиликда ҳамиша ана шу оддий ҳақиқатга амал қилиб келганлар ва мақсадга эришганлар. Пахтачиликда ҳам худди шундай. Кўп йиллик тажрибалар, кузатишлардан шу нарса маълумки, агарда чигит экиш апрель ойининг биринчи ўн кунлигида якунланса ва уруғлик бир текис ундириб олиниб, кўчатлар бутланса, парвариш ишлари кўнгилдагидек олиб борилса, мўлжалдаги ҳосилнигина олиб қолмай, ҳатто, ундан ҳам ошириб юбориш мумкин.

Лекин, об-ҳавонинг анча салқин келиши пахтакорларнинг қўлини бироз ушлаб турди. Аммо «ушланиш»нинг ҳам чегараси, меъёри бўлади. Баҳор баҳорлигини қилади. Кунларнинг бирданига исиб, ҳавонинг жўнашиб кетиши ҳеч гап эмас. Қолаверса, деҳқончиликда баъзан таваккалчилик ҳам зарур. Ана шуни ҳисобга олган, доимо етти ўлчаб, бир кесишни одат қилиб олган деҳқонларимиз, пахтакорлар танлаб чигит экишни бундан уч кун бурун бошлаган эдилар. Айни пайтда бу муҳим агротехник тадбир ҳамма ерда авж олдириб юборилди.

Ерларнинг ўтган йил кузида шудгор қилиб қўйилганлиги, мавжуд техникалар ҳисоб-китоб қилиниб, мавсумга созлаш тадбирлари амалга оширилганлиги, экиш экипажлари шай турганлиги учун ҳам дастлабки кунданоқ иш анча жадал борди. Экишни биринчилар қаторида бошлаган Оққўрғон, Пискент, Янгийўл, Чиноз, Бекобод туманларидан сўнг бошқа туманларда ҳам бу иш кундан-кунга авж олдирилмоқда. Ўтган куни далаларда 151 та сеялка ишлади. Ҳар бир сеялка билан ўртача 4,5 гектар ерга чигит экилди. Бошланиши чакки эмас.

Уруғликнинг ернинг табиий намига бир текис униб чиқиши, сўнгра ҳар гектар майдонда мўлжалдаги кўчатларнинг таъмин этилиши, табиийки, ернинг унумдорлиги, тозалигига ҳам боғлиқ. Ишнинг кўзини билганлар деҳқончиликнинг бу жиҳатига ҳам катта эътибор бераётирлар. Экиш билан бир йўла даланинг ҳолатига қараб, ерга ўғит солиниб, бегона ўтга қарши гербицидлар сепиб кетилаётир. Қисқаси, пахтакорлар хирмоннинг салмоқли бўлиши учун айни кунда қандай тадбирни амалга ошириш керак бўлса, уни бекаму-кўст бажариш ҳаракатидадирлар.

Вақтдан, техникадан омилкорлик билан фойдаланаётган, ўз маҳоратларини ишга солаётган механизаторлар экишда, айниқса, яхши натижага эришмоқдалар. Бу жиҳатдан бекободликлардан ўрнак олса арзийди. Улар ўтган йиллардаги камчиликлардан тўғри хулоса чиқариб олган кўринадилар. Бу туманда ҳар куни 90 га яқин экиш механизми ишлатилмоқда. Битта сеялка билан кунига 7,1 гектар майдонга чигит экилаётир.

Юқоричирчиқ тумани пахтакорлари ҳам кунлик суръатда бўш келмаётирлар. Ўтган шанба куни тумандаги пахта далаларида 117 сеялка ишлади. Ҳарбир сялка билан 5,5-6 гектар майдонга чигит экилди. Айниқса, «Ийкота», Аҳмад Яссавий номли, «Юқоричирчиқ» жамоа хўжаликлари экишда юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар.

Дастлабки натижалар, суръатлар вилоятимиз деҳқонлари 108 минг гектар майдондан бу йил 280 минг тонна хирмон кўтаришга астойдил азму-қарор қилганликларини кўрсатиб турипти. Экишни ўз вақтида тугаллаб, чигитни тўлиқ ундириб олиш мақсадга эришишда қўйиладиган дадил қадам бўлади, дейишмоқда деҳқонлар. Шунинг учун ҳам биз бу ишни узоғи билан 15 апрелгача тугаллашга аҳд қилганмиз...

Яхши ният, яхши аҳд ҳамиша меҳнаткашга, шунингдек, деҳқонга ҳам йўлдош ва мададкор бўлиб келган. Бу йил ҳам шундай бўлмоқда. Биз ишонамизки, пахтакорларимиз мўл ҳосилга мустаҳкам замин яратишга ана шу йўлдош, ана шу мададдан оқилона фойдаланадилар.

ВИЛОЯТ ҲАЁТИ: воқеалар, ҳабарлар, янгиликлар

АМИР ТЕМУР ВА ЗАМОН

МАЪЛУМКИ, куни кеча буюк бобомиз соҳибқирон Амир Темур таваллуд топган кунга 660 йил тўлди. Республикамиз Президенти фармонига биноан 1996 йил Амир Темур йили деб эълон қилинганлиги муносабати билан бу сана арафасида ва ундан кейин ҳам қатор илмий анжуманлар, учрашувлар,кўргазмалар, турли тадбирлар ташкил этилмоқда.

Куни кеча Тошкент давлат аграр университетида «Амир Темур ва замон» мавзусига бағишланган илмий-амалий конференция бўлиб ўтди. Унда кўпгина олимлар, хорижлик меҳмонлар, талабалар иштирок этишиб, Амир Темур ҳаёти ва фаолиятига бағишланган қатор маърузаларни тингладилар. Жумладан, профессорлар А. Абдуллаев, Н. Норбоев, С. Раҳимов, И. Каримов, И. Хўжамуродов, доцентлар Б. Худоёров, Р. Жалолов, М. Раҳмонова кабилар Амир Темур ҳаётининг турли даврлари ва қирраларига бағишланган қизиқарли маълумотларни баён қилиб бердилар. Мазкур конференция арафасида «Соҳибқирон Амир Темур ва замон» мавзусида чоп этилган рисола ҳам кўпчиликнинг эътиборини тортди.

Амир Темурнинг ташқи сиёсати ва Оврупо давлатлари билан дипломатик алоқалари, саркардалик салоҳияти, давлат иқтисодиёти, сиёсий ва ҳуқуқий қарашлари, ўз даври олимлари билан мулоқотларига доир масалалар ҳозирги замон нуқтаи назаридан ёритиб берилди.

Мозий ва ўтган давр узвийлигига бағишланган маърузалар давлатчилик борасидаги назарий тушунчаларни мустаҳкамлади. Зеро, айни кунларда Ўзбекистон Республикасини 160 дан ортиқ хорижий мамлакатларнинг тан олганлиги, Ўзбекистон билан уларнинг кўпчилиги дипломатик алоқалар ўрнатганлиги, республикамиз раҳбариятининг амалга ошираётган ислоҳотлари мамлакатимиз миллий манфаатларига тўлиқ жавоб бераётганлигидан, буларнинг барчаси XXI асрга йўналтирилган самарали сиёсат эканлигидан далолат бериб турипти.

Абдураҳим УМАРБЕКОВ.

УЗОҒИНГИЗНИ ЯҚИН ҚИЛАДИ

Тошкентда Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Ўзбекистон республикалари йўловчиларга транспорт хизмати кўрсатишни мувофиқлаштирувчи кенгашнинг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Кенгаш ишида Ўзбекистон автомобиль транспорти корпорацияси бошқаруви Раисининг муовини М. Алиев, Қозоғистон Республикаси транспорт вазирлиги департаменти директори А. Логунов, Қирғизистон Республикаси транспорт вазирининг ўринбосари К. Куюнов ахборотлари тингланди.

Шунингдек йиғилишда Тошкент вилояти йўловчи ташиш транспорт концерни бошқармаси раиси Қ. Сиддиқназаров, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон вакиллари сўзга чиқиб, тўрт мамлакат, шу жумладан, Тошкент вилояти билан қўшни шаҳарлар ва вилоятлар ўртасида қўшимча йўналишлар бўйича автобус қатновларини йўлга қўйиш, янги автобекатлар қуриш, эҳтиёт қисмлар айрибошлашга келишиб олдилар.

Юнус ЗИЁДОВ.

Фармон ва ижро

ШАРТНОМА – ИККИ ТОМОН МАНФААТИ ДЕМАКДИР

Президентимизнинг «Тўлов интизомини ва ўзаро ҳисоб-китоблар тизимини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони шубҳасиз корхоналар, жамоа хўжаликлари ўртасида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларга тўланадиган маблағ ҳаракатларини тезлаштиришда муҳим аҳамият касб этди. Тузилаётган шартномаларга ишонч ортди.

Эндиликда маҳсулотга олдиндан аванс тариқасида маълум фоизлар ҳисобида ўтказиш қатъий талаб қилиб қўйилди. Бу эса, хусусан, жамоа хўжаликлари молиявий фаолиятида рўй бераётган муаммоларни ҳал этишга кенг имкон яратди. Юқоричирчиқ туманидаги бир қатор хўжалик, корхоналар раҳбарларининг фикрлари бунинг яққол далилидир.

Масъулиятимиз ортди

Маъруф МАМАЖОНОВ, «Ўзбекистон» пахта тозалаш ҳиссадорлик жамияти раҳбари:

— Бозор иқтисодиётига ўтиш жараёни осон кечаётгани йўқ. Бу албатта, табиий. Ислоҳотлар туфайли рўй бераётган ўзгаришлар, янгиликка интилишлар қатор муаммоларни келтириб чиқармоқда. Ана шу мушкулликларни ҳал этишда юртбошимиз фармонлари, Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари, шунингдек, бир қатор қонунларни амалиётда оқилона қўллаш ўзининг ижобий натижаларини бера бошлади. Хусусан, мен республикамиз Президентининг «Тўлов интизомини ва ўзаро ҳисоб-китоблар тизимини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони хўжаликлар, корхоналар, ташкилотлараро иқтисодий муносабатларни анча равон изга солиб юборганлигини қайд этмоқчиман.

Мазкур қарорга мувофиқ, «Ўзбекистон» пахта тозалаш ҳиссадорлик жамияти, яъни бизнинг корхонамиз билан Аҳмад Яссавий номли ҳиссадорлик жамияти ўртасида шартнома тузилди. Шуни айтиш керакки, илгари ҳам корхоналар, ташкилотлар, жамоа хўжаликлари ўртасидаги бундай келишувлар мавжуд эди. Аммо уларни ҳаракатлантиришда томонлар зиммасида маъсулият етарли сезилмасди. Янгича талаб ана шу масъулиятни ҳис этиш мажбурийлигини таъминлади.

Биз хўжаликдан олинадиган пахта ҳосилининг қанчасини қайси навга топшириш, толаси қайси синфга мансуб бўлиши ва у қайси баҳода сотиб олинишини шартномада акс эттириб кутиладиган даромад ҳисобидан маълум фоизини хўжаликка ўтказиб бера бошладик.

Бу ҳужжат ўзаро иқтисодий муносабатларни жойидан силжитганича бор. Чунки, эндиликда шартномаларда бажарилажак ишларнинг муддати, миқдори, сифати аниқ белгилаб қўйилиши билан бирга, иккинчи томон айни тадбирларни бажармай қолса, фоизлар ҳисобида жарима тўлаши ҳам қатъий тайин этилди.

Масалан, Бу йил Яссавий номли хўжалик шартнома бўйича бизнинг корхонамизга биринчи навга 1984 тонна, иккинчи навга 941 тонна, учинчи, тўртинчи навларга 235 тоннадан пахта топширилиши шартлашилди. Биз ана шу маҳсулотларнинг тола синфларини ҳам аниқлаб, ҳосилга, навларига қараб 24 миллион 046 минг сўм, 7 миллион 736 минг сўм, 6 миллион 190 минг сўм миқдорида пул ўтказишга шартлашиб олдик. Маҳсулотнинг 25 фоизига аванс тариқасида пул ўтказиш бошлаб юборилди.

Тўлов интизомини мустаҳкамлаш йўлидаги ҳужжат бизнинг манфаатимизни ҳам тўла акс эттирган. Хусусан, хўжалик сифатли, маҳсулотни ўз вақтида етказиб бериш мажбуриятини олар экан бизда пахтани қайта ишлаш, корхонамизда ишчиларнинг иш билан таъминланиши аниқ бўлиб қолади. Иккинчидан, бизнинг ҳам бундай сифатли маҳсулотни сотишдан моддий аҳволимиз, техник базамиз яхшиланиб бориши маълум бўлади. Ўртача маошлар кўпаяди, ойлик мукофотлар изчил бўлиб қолади. Янгича талаблар асосидаги шартнома томонларнинг ўз иш фаолиятидаги масъулиятини оширишдан ташқари меҳнаткашларга ойлик маошларини вақтида тўлаш учун шарт-шароитлар ҳам яратади.

Бизга катта мадад бўлди

Абдумажид МАШАҲАПОВ, Юқоричирчиқ туманидаги Аҳмад Яссавий номли ҳиссадорлик жамияти раиси:

— Меҳнаткашларга маош бериш, хўжаликларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш юзасидан маълум даражада қийинчиликка дуч келиб турган пайтимизда Президентимизнинг «Тўлов интизомини ва ўзаро ҳисоб-китоблар тизимини мустаҳкамлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони бизга катта мадад бўлди. Мана, бир мисол: жамоа хўжалигимиз ғалла бўйича «Оҳангарондон» ҳиссадорлик жамияти билан шартнома тузди. Келишув ҳужжати асосида бу йил мазкур корхонага 2857 тонна дон етказиб берамиз. Шартномага кўра ҳар килограмм ғаллага 3 сўмдан пул тўланадиган бўлди. Фармон қувватини қарангки, шартнома имзолангандан кейиноқ корхона бизга аванс тариқасида 4 миллион сўм пул ўтказиб берди. Бу маблағ минерал ўғит, техника учун эҳтиёт қисмлар сотиб олиш, меҳнаткашларни моддий рағбатлантиришда бизга қўл келди.

Яна бир муҳим омил, шартнома масъулиятимизни кучайтирмоқда. Ўтган йили 1362 гектар майдонга ғалла экиб, суғориладиган ерлардан 3400 тонна дон етиштирган бўлсак, бу йил кўрсаткичларни яна ҳам оширамиз. Ҳар гектар майдондан 42-44 центнердан, адрликларда 19 центнердан ҳосил олишни мўлжаллаб турибмиз. Бунинг учун бизда барча имкониятлар бор. Кузда ғаллани ўз вақтида экиб олдик. Ҳозир майсалар гуркираб ривожланмоқда.

Шартнома ҳақида гап борар экан, Президентимиз бу борада Вазирлар Маҳкамасида шу йил 24 февраль куни бўлиб ўтган мажлисда жуда муҳим фикрларни қайд қилганликларини ҳам эътироф этмоқчиман. Дарҳақиқат, талаб ва таклифни ҳисобга олиб иш юритишгина касодга учрашдан, иқтисодиётга путур етказишдан сақлайди. Кам эҳтиёжли экинларни гектар-гектарлаб экиб, ернинг умрини бекор ўтказган, иқтисодий зарар кўрган хўжаликлар бўлган-ку, ахир. Афсуски, гоҳо бундай ҳоллар ҳамон учраб турипти.

Шу жиҳатдан олганда шартнома асосида фаолият юритиш, айни пайтда унинг бажарилишини таъминлаш нуқтаи назаридан тўлов интизоми ҳақидаги фармон меҳнаткашлар манфаатини кўзлаган энг долзарб ҳужжат сифатида катта аҳамиятга эга бўлди.

Саидвали ҲАСАНОВ.

«ДИЛШОД» КЕНГАЙМОҚДА

«Дилшод» кичик корхонаси ташкил топганда дастлаб уч киши иш бошлаган бўлса, эндиликда бу жамоада йигирма нафар одам меҳнат қилмоқда.

Чиноз туманида бу каби кичик корхоналарнинг вужудга келаётганлиги бир томондан аҳолини иш билан таъмин этаётган бўлса, иккинчи томондан қишлоқ аҳлига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилашга кўмак бераяпти.

Илҳом Солиев бошчилик қилаётган «Дилшод» кичик корхонаси ишчилари ўтган йил мавсумида қурувчиларга йигирма минг дона шлакоблок тайёрлаб бердилар.

Тикувчилик цехининг Турғуной Иззатова, Дилфуза Мўминова, Мактуба Раҳматхўжаева каби чеварлари бежирим ва чиройли чойшаб-кўрпа, ёстиқ тайёрлашаяпти.

Кичик корхона жамоаси хизмат турини кўпайтира бориб, яқинда «Пахтаобод» маҳалласида автомобиллар ўриндиғига жилд тикиб берувчи янги цех очди.

Ҳамроқул СУЛАЙМОНОВ.

ГУЗАРДА ИШИНГИЗ БИТАДИ

ОДАМЛАРНИНГ оғирини енгил қилган, мушкулини осон этган кишиларнинг икки дунёси обод бўлгай, дейди халқимиз.

Янгийўл туманидаги Ниёзбош қишлоғида Абдукарим ота Абдураҳмоновни ҳамқишлоқлари доимо эл хизмати билан яшайди, деб таърифлашади. «Намуна» маҳалласи оқсоқоли Абдукарим ота қишлоқ гузарини обод қилиш, қўшимча маиший хизмат биноларини қуришда ишбошилик қилмоқда. Бу ерда чойхона, тижорат ва гўшт, оптика дўконлари, алоқа бўлими ишлаб турипти. Ҳашар йўли билан қурилган алоқа бўлими хизматидан қишлоқ аҳли миннатдор. Гузарни келажакда янада кенгайтириш, бир қатор маданий-маиший шахобчалари очиш режалаштирилган.

Аҳмаджон РИХСИБОЕВ.

ВИЛОЯТ, ШАҲАР, ТУМАН КЕНГАШЛАРИ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Халқ депутатлари Тошкент вилояти, шаҳар ва туманлар Кенгашларининг қўшма сессияси 1996 йил 12 апрель куни соат 11.00 да Юқоричирчиқ туманидаги «Ийк ота» жамоа хўжалиги маданият саройида чақирилади.

Иқтисодий ислоҳот одимлари

ДАРОМАДГА ҚАРАБ БУРОМАД

Ўринбой Муҳаммаджонов билан Абдуқаҳҳор Худойназаровларнинг бир корхонада меҳнат қилиб келишаётганига чорак асрдан ошди. Улар Келес автокорхонасининг илғор ҳайдовчиларидан. Автобус уларнинг жону-дили. Улар аҳолининг узоғини яқин қилиб, тезроқ манзилга элтиб қўйиш ташвишида бўлишади.

Яқинда йўловчиларга вақтида хизмат қилаётган хайрли касб эгаларининг меҳнати билан танишиш мақсадида мазкур корхонада бўлдик.

Иқтисодий ислоҳот автокорхона ҳаётида ҳам ўз аксини топиб бораётгани сезилиб турарди. Бу ерда ҳам ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва меҳнатга ҳақ тўлашнинг янги, илғор усуллари жорий қилинибди. Хўжалик юритишнинг янги шаклига ўтиб ишлаш ҳар бир ҳайдовчининг манфаатдорлигини ошириши билан бирга ўз вазифасига нисбатан масъулиятни кучайтирган. Иқтисодий ислоҳот уларга кўтаринкилик бағишлайди.

Кечаги ҳайдовчи, таъмирловчи, борингки, оддий қоровул ҳам эндиликда мулк эгаси. Корхона асосан уларники. Ютуқдан қанча манфаатдор бўлсалар, камчиликлар, нуқсонларнинг асосий оғирлиги ҳам ўзларининг зиммаларига тушади. Бу ўз навбатида ҳаммани аҳил бўлиб ишлашга ундайди.

—Мен чорак асрдан бери ҳайдовчи бўлиб ишлаб келмоқдаман, — деди Ўринбой Муҳаммаджонов. — Бу касбга мактабда ўқиб юрганимдаёқ меҳр қўйганман. Айни кунларда Келес-Сариоғоч йўналишида ишлаётирман. Ишимиз яхши. Бундан буён ҳам аҳоли хизматини ўрнига қўйиш ниятидаман.

Шу тобда унинг ҳамкасби Абдуқаҳҳор Худойназаров ҳам суҳбатга қўшилди.

—Мен Ўринбой билан деярли бир вақтда шу ерга ишга келгандим. Ҳозир эса Минерал сувлар-Тошкент йўналишида автобус бошқараман.

Корхонада қатор автожамламалар бор. Уларнинг раҳбарлари доим ҳайдовчилар билан бирга. Мулоҳазаларини тинглайдилар, таклифларини ўрганадилар, нафи тегадиган таклифларни жорий қилишга интилишади. Ўртадаги оралиқ йўқ бўлиб кетган. Бўш қолишлари билан ўзлари раҳбарлик қилаётган автобус йўналишларига чиқиб, йўловчилар билан мулоқатда бўладилар, кўрсатилаётган хизмат ҳақидаги фикрларни ўрганадилар. Улар шу йўл билан ҳам аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилаш юзасидан тадбирлар белгилаб, амалга оширадилар. Ҳар бир автобуснинг соз ёки носозлигидан кўз-қулоқ бўлиш билан бирга, ҳайдовчининг қандай кайфиятда ишга келганлигини ҳам доим назорат қиладилар. Ҳайдовчиларга бир оғиз ширинсўз билан оқ йўл тилаб, ишга кузатиб қолинса, унинг ҳам шу куни иши самарали бўлишини амалда синашган. Автожамлама бошлиқларидан Турсунали Қурбоналиев ҳам, Салоҳиддин Қосимхўжаев ҳам ана шундай жонкуяр раҳбарлар ҳисобланишади.

—Мен раҳбарлик қилаётган автожамламада 106 та автобус бўлиб, 206 нафар ҳайдовчи меҳнат қилади, — дейди Т.Қурбоналиев. — Ишни икки сменада ташкил этганмиз. Эрта тонг соат 4-5 дан бошлаб йўловчиларга хизмат қила бошланади. Йилнинг дастлабки уч ой мобайнида давлат режаси тўлиқ бажарилди. Ҳайдовчиларимиз қишли-қировли кунларда ҳам жадвал бўйича йўловчиларга хизмат кўрсатдилар. Бизда ишлаётганларнинг кўпчилигини юқори малакали ҳайдовчилар ташкил этади. Яқинда янги йўналиш очдик. «Тутзор-Беруний», «Келес-Ўзбекистон 50 йиллиги» йўналишлари шулар жумласидандир. Ниятимиз доимо аҳоли узоғини яқин қилиб, йўловчиларни ранжитмаслик, уларнинг миннатдор бўлишига эришишдир.

Янгича иш услубига ўтиш, жамоа ўртасида яхши муҳит яратишда корхона раҳбарининг меҳнатини таъкидлаб ўтиш ҳам жоиз. Жамолиддин Қурбонов автокорхонада раҳбар бўлиб ишлаётганига энди уч йил тўлаяпти. Аммо, шу давр ичида автокорхона жамоасининг бошини қовуштиришда, бу ерда яхши иш муҳити яратишда яхшигина саъй-ҳаракат кўрсатди. Ишбилармонлиги билан жамоа аъзоларининг ҳурматини қозонди.

— Автокорхонамиз жамоаси Тошкент туманига жойлашган бўлиб, тумандаги 130 минг аҳолига хизмат қилади, — дейди Жамолиддин Қурбонов. — Автобусларимиз 25 та йўналишда қатнаб турибди. Нафақат Тошкент тумани, балки Қозоғистон Республикасининг бизга қўшни туманида ҳам йўловчилар узоғини яқин қилишга ҳисса қўшаяпмиз. Масалан, Сариоғоч-Турбат йўналишида бизнинг автобуслар қатнамоқда. Автокорхонамиз 1969 йилда ташкил топган бўлиб, ўтган йили чорак асрлик юбилейимизни ўтказдик. Жамоамиз байналмилал ҳисобланади. 11 миллат вакиллари аҳоли узоғини яқин қилишда бирга ишлаб келишмокда. Ўтган 1995 йилда ҳамма кўрсаткичлар бўйича барча топшириқларни ортиғи билан бажардик. Режага қўшимча 1 миллион 700 минг сўмлик даромад олдик. Ҳайдовчиларни ижтимоий муҳофаза қилиш масаласи ҳам доим эътиборимиз марказида туради. Ҳозирги қийин иқтисодий шароитларда уларнинг турмуш ва меҳнат шароитларини яхшилашга ёрдам беришга ҳаракат қилаяпмиз. Автокорхонамизда чойхона, ошхона ишлаб турипти. Ҳар ойда ҳайдовчиларнинг бажарган ишларига қараб ойликка қўшимча 35 фоиз миқдорида мукофот пулларини бериб бормоқдамиз. Ишни янада жонлантириш мақсадида ҳар куни биз маълум йўналишда хизматимиздан фойдаланаётган йўловчилар билан учрашиб, уларнинг фикрларини ўрганамиз. Ҳайдовчилар йўловчиларга қандай хизмат кўрсатаётганлигини билиб олиб, ўшанга яраша иш тутаяпмиз. Бу йилдан бошлаб яна тўртта йўналиш бўйича автобус қатновини йўлга қўйиш ниятимиз бор.

Шу куни автокорхонада ҳайдовчилардан Ҳолмат Мирзаев, Тўлқин Қорабоев, Имом Ҳасанбоев, навбатчи нозирлар Ҳалил Алитўраев, Зулфия Ҳакимова, мухандис Уля Маннатовалар ҳақида ҳам илиқ сўзлар эшитдик. Жамоанинг меҳнат ютуқларида уларнинг муносиб ҳиссаси борлигини алоҳида таъкидлашди.

Автокорхонадан мамнун кайфиятда қайтдик. Энг муҳими бу ерда ишлашни ҳам, яшашни ҳам билишади. Қаерда иқтисодий ислоҳотни мукаммал ўтказиб, ишчи-хизматчиларга қулай ижтимоий-маиший шароитларни яратиб беришга жиддий ёндошилса, ўша жамоада режа ҳам кўнгилдагидек бажарилаверади. Бу инсон омилига эътибор деган тушунчанинг ўзагидир. «Келес» автокорхонасидаги олға силжиш ва муваффақиятларнинг бош омили инсон омилига эътибор кучайганлигидан эканлигини ҳис қилдик. Унинг самараси бундан буён ҳам салмоқли бўлишига шубҳа йўқ, албатта.

Асат ФОЗИЛОВ.

93 КАСБДАН ҲОҲЛАГАНИНГИЗНИ ТАНЛАНГ

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотлар туфайли ҳунар-техника билим юртлари замонавий бизнес мактаблари ва лицейларга айланмокда

БУНДАН анча йиллар аввал бир отахон набиралари билан хонамизга кириб келдилар, хол-аҳвол сўрашганимиздан кейин мақсадга кўчиб:

— Шу йигитчани ўқишга олиб келгандим, бир ҳунар ўргансин деяпман, илм-ҳунар эгаси бўлса ҳеч қачон хор бўлмайди,-дедилар

Ўсмирнинг ҳужжатлари билан танишдик, мактабидан яхши тавсифнома беришган, шаҳодатномасидаги баҳолар яхши ва аъло эди. Таржимаи холида отаси тракторчи эканлиги, онаси боғ юмушлари билан шуғулланиши баён қилинган эди. Хурсанд бўлиб уни ўзи ҳохлаган касб бўйича ҳунар-техника билим юртига йўлладик. Ҳозир у ота ўрнини босган ажойиб механизатор. Қибрай туманидаги жамоа хўжаликларидан бирида ишлайди.

Буни эслашимиз бежиз эмас. Ўша кезларда ҳунар-техника билим юртларига ўқувчи тўплаш мушкул эди. Ота-оналар орасида «билим юрти» деган тушунчага салбий қараш мавжуд бўлиб, «у жойда хулқи пастлар, баҳоси ночорлар ўқийди» деган фикр кўпларнинг мияларига ўрнашиб қолганди. Отахон каби касбнинг қадрига етиб фарзандларини бошлаб келадиганлар саноқли эдилар.

Йиллар давомида ҳунар-техника даргоҳларига бундай назар билан қараш ўзгариб борди. Улардаги иш тартиби, ўқув сифати, касбга ўргатиш жараёнида кескин бурилишлар рўй бера бошлади. Ҳунар-техника билим юртлари орасида, шундайлари шаклландики, бу даргоҳларга ўқувчилар худди олий таълим муассасаларига кираётгандек масъулият ҳис этиб қадам қўядиган бўлиб қолдилар. Бундай масканлар сони айниқса Республикамиз мустақилликни қўлга киритгандан кейин кўпайди. Уларда ислоҳотлар туфайли машғулотлар ўтиш чуқурлаштирилган тарзда олиб борилишига, касб эгаллашда эса амалиётга эътибор кучайтирилди.

Шу тариқа вилоятдаги 33 та кундузги билим юртларидан 19 тасида таълим-тарбиянинг, ҳунар ўргатишнинг янгича услублари жорий этилди. 2 та техника, 1 та енгил саноат лицейи, 1 та ўзбек-турк иқтисод лицейи, 11 та ҳунар лицейи ва 4 та бизнес мактаби истиқлолимизнинг самараси сифатида қайта туғилди.

Мустақиллик ҳунар-техника билим юртларида ҳар бир ўқувчи тақдирига онгли муносабатда бўлиш туйғусини ҳам орттирди. Яширишнинг хожати йўқ, илгари билим даргоҳларига ўқувчиларни жамлаб олиш ҳақида ўйланар эдию, аммо у битиргач, қаерга бориши билан қизиқиш етарли эмасди.

Энди манзара ўзгача. Ҳаммаси ҳисоб-китобли. Хусусан, ўтган йили билим юртларининг кундузги бўлимларида 16492 нафар ўқувчи 93 та касб бўйича таълим ва ҳунар ўрганиш билан шуғулланди. Улардан 10147 нафари ўқишни тугатиб аниқ иш жойларига йўлланма олдилар. Жойлардаги меҳнат, бандлик ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш бўлимлари томонидан юборилган 464 нафар ёшларнинг аксарияти ўқишни яхши, аъло баҳоларга битирди. Шуни айтиш керакки, ҳунар-техника масканлари моддий-техника базасининг мустаҳкамланишида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Бозор ислоҳотлари талабларини ҳисобга олган ҳолда қишлоқ ёшлари касб ҳунар таълимининг йўналишини ўзгартириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори ва Халқ таълими вазирлигининг бир қатор хужжатлари муҳим аҳамият касб этди. Улар асосида ўқитиш шакли лицей талаблари тарзида ўзгарганидан ташқари, ўқув базасидан замонавий техника, ускуналар, компьютерлар ва касса аппаратлари, турли асбоблар мустаҳкам ўрин олди. Касбларга ўргатиш йўналиши ҳам такомиллашди. Илгариги кабинетлар шаклан ва мазмунан янги қиёфага кирди. «Бизнес-хона», «Иқтисодий билимлар хонаси», «Ақлли машиналар хонаси» деб аталадиган ва шунга тўлиқ жавоб берадиган кабинетлар ташкил этилди. Лицейлардаги маслаҳат марказлари эса ўқитувчилар малакасини оширишга мослаштирилди.

Ҳунарли ишчи, хизматчи ворисларни тайёрлашда бугунги кун талаблари албатта эътиборга олинмоқда. Хусусан, шаҳар ва туманларда кичик, қўшма корхоналар кўпайганлиги назарда тутилиб, шу жойларга зарур ихтисосликлар бўйича ўқув йўлга қўйилди. Ўтган йилдан бошлаб Қибрай тумани ҳунар лицейида «кичик ва ўрта бизнес менежери» касби бўйича 1 та бир йиллик синф (ўрта маълумотлилар негизида), кичик корхоналар учун «Компьютерда ишлаш малакасига эга бўлган ҳисобчи» ихтисослиги бўйича ўқиш муддати уч йиллик (тўлиқсиз ўрта маълумотлилар негизида) битта синф ташкил этилди. Бу лицейни қайта таъмирлаш, моддий базасини мустаҳкамлаш учун вилоят ва туман ҳокимликлари салкам 8 миллион сўм маблағ ажратдилар. Зангиота, Бекобод, Чиноз, Тошкент, Оққўрғон тумани ҳунар лицейларида ўқиш муддати бир йиллик бўлган, «Кичик бизнес ҳисобчиси» тайёрлайдиган 1 тадан ўқув гуруҳлари очилди. Эндиликда вилоятдаги янги касблар бўйича очилган синфларда 192 нафар ўқувчи билим олмоқда.

Маълумки, юртбошимиз Республика Олий Мажлисининг сессияларида, Вазирлар Маҳкамасининг йиғилишларидаги нутқларида халқ таълимининг олий таълим билан ҳамкорлигини қўлга киритиш борасида кўп тўхталдилар. Биз ўз фаолиятимизда бунга амал қиламиз. Хусусан, Қибрай туманидаги «Кичик ва ўрта бизнес менежери» гуруҳида Тошкент Давлат иқтисодиёт университетининг агробизнес кафедраси ўқитувчиси, иқтисод фанлари номзоди доцент Усмон Махмадиев, Тошкент Давлат аграр университети ўқитувчиси иқтисод фанлари номзоди Ражаббой Дўстмуродовлар иқтисодий фанлардан дарс беришмоқда. Оққўрғон туманидаги ҳунар лицейида «Банк ишлари», «Ўзбекистонда солиқлар тизими» машғулотларини туман давлат солиқ инспекциясининг мутахассиси Ахаджон Парпиев олиб бормоқда.

Ҳунар-техника билим юртларида ёшларга касб ўргатиш билан бирга, уларнинг маънавий тарбиясига алоҳида эътибор берилган. Лицейларда шоирлар, ёзувчилар билан учрашувлар ўтмоқда. Қўшиқлар, ўткир зеҳнлилар кўриклари ташкил этилмоқда. «Қизлар давра»ларида уй-рўзғор юмушларини чаққон бажариш, меҳмон кутиш, муомала маданияти мавзуларига бағишлаб суҳбатлар уюштирилмоқда.

Ҳунар-техника ходимлари ўз фаолиятларида Президентимизнинг халқ депутатлари Самарқанд, Қашқадарё, Хоразм вилоятлари кенгашларининг сессияларидаги нутқларидан келиб чиқадиган вазифаларга амал қилиб, вилоятимиз халқ хўжалигига ҳар томонлама муносиб ҳунарли ёшларни тайёрлаб бериш борасида бор имкониятларни ишга солмоқдалар.

Миразим АБДУЛЛАЕВ,
Вилоят халқ таълими бошқармаси ҳунар-техника таълими бўлинмаси бошлиғининг ўринбосари.
Мавжуда ЗИЯЕВА,
ўқув-тарбия бўлими мудири.

МЕҲНАТНИНГ УНУМЛИСИ ЯХШИ

ТОШКЕНТ Давлат туман электр станция жамоаси ҳозирги қийин иқтисодий шароитларда ҳам бир маромда ишлаётган корхоналардан ҳисобланади. Ишлаб чиқариш жараёнларини тинмай такомиллаштириш, нурхона қувватини оширишнинг мавжуд имкониятларидан оқилона фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини тинмай ошириб бориш ва бошқа шу каби омиллар жамоанинг барқарор ишлашига олиб келмоқда.

Кўп минг кишилик байналминал нурчиларнинг ўтган хўжалик йилидаги фаолиятлари натижаларининг самарали бўлиши ҳам шундандир. Асосий кўрсаткич-электр энергиясини ҳосил қилишда сезиларли силжишга эришилди, республика халқ хўжалигининг нурга бўлган эҳтиёжи кўпайган пайтда станция жамоаси бироз зўриқиб ишлашни ҳам бемалол уддалади. Шу туфайли ўтган йил анча дуруст якунланди. Бунинг далили сифатида биттагина рақамни келтириш мумкин. Йил давомида ҳосил қилиниб, истеъмолчиларга етказиб берилган ҳаётбахш нур ҳажми 10 миллиард 763 миллион киловатт-соатдан ҳам ошиб кетди. Унинг 226 миллион киловатт-соати қўшимча ишлаб чиқарилди. Нурхона жамоаси республикамиз пойтахтининг минглаб уй-жойлари, ташкилот муассасаларига иссиқлик энергияси ҳам етказиб беради. Бир йил давомида режадагидан ташқари 40 минг гигакалорий кўп иссиқлик энергияси ҳосил қилинди.

Нурчиларнинг бозор иқтисодиётига ўтиш давридаги муайян қийинчиликларга қарамай муваффақиятли ишлашлари омилларининг энг муҳимларидан бири жамоа шартномасида белгиланган икки томонлама, яъни нурхона маъмурияти билан ишлаб чиқариш жамоаси ўртасида тузилган шартнома мажбуриятларининг бажарилишига эришилаётганидир. Бундай шартнома тузилишига расмий эмас, балки амалий ёндошиб, унда белгиланган тадбирларни амалга оширишга доим масъулият билан ёндошиш яхши анъанага айланиб қолган.

Ижтимоий муҳофазага — жиддий эътибор

Шартнома маъмурият ва жамоа ўртасидаги ўзаро меҳнат муносабатларини тартибга солувчи ҳужжат ҳисобланади. У ўрганилиб, барча таклиф-мулоҳазалар умумлаштирилиб жамоа муҳокамасидан тўла ўтгач, икки томонлама бажарилиши учун мажбурий ҳужжатга айланади.

— Ҳар йилгидек, ўтган йили ҳам жамоа шартномасига ишчи хизматчиларни ижтимоий муҳофаза қилиш юзасидан жуда кўп бандлар киритилган эди, — дейди Тошкент ДТЭС касаба уюшмаси қўмитасининг раиси Баҳром Юнусов . — Уларнинг кўпчилиги бажарилди. Ишчи-хизматчилар зиммасига эса меҳнат интизомига қатъий амал қилиш, унумли ва сифатли ишлаш вазифаси юклатилган эди. Чунки, ижтимоий муҳофаза кўлами, биринчи навбатда, меҳнат унумдорлигига боғлиқ. У қанча юқори, самарали бўлса, даромад, фойда ҳам кўп олинади, ижтимоий муҳофазага кўпроқ маблағ ажратиш имкони туғилади. Буни яхши тушунган барча касбдаги нурчилар бор билимлари, малака ва маҳоратларини сарфлаб ишламоқдалар.

Корхона маъмурияти билан меҳнат жамоаси ўртасида бу йил учун тузилган шартномада ҳам ишчи-хизматчиларни ижтимоий муҳофаза қилиш юзасидан тадбирлар янада кўпайди. Унинг «Меҳнатни муҳофаза қилиш» бўлимида ишчиларни махсус кийимлар, якка ҳимоя воситалари билан тўла таъминлаш қайд этилган.

Унда меҳнаткашларни соғломлаштириш ва уларнинг бўш вақтлари фойдали, мазмунли ўтиши, самарали ҳордиқ чиқаришларини таъминлашга қаратилган жуда кўп ишларни рўёбга чиқариш назарда тутилган. Жумладан, санаторийларда даволаниб қайтишга эҳтиёжи бўлган нурчиларни ўнлаб йўлланмалар билан таъминлаш режалаштирилган. Дам олиш уйларида ҳордиқ чиқаришни истаганларга 150 та йўлланма ажратилади. Шуниси диққатга сазоворки, бу йўлланмаларнинг анчагина қисми бепул ёки имтиёзли нархларда берилади. Корхонага қарашли санаторий-профилакторийда саккиз юздан ортиқ нурчилар ўз саломатликларини мустаҳкамлайдилар. Албатта, бунинг харажатларини бевосита нурхона ўз ҳисобидан тўлайди. Пархез овқатланишга мажбур бўлганлар учун юзтага яқин йўлланма берилади.

Шартномада жамоани ижтимоий муҳофаза қилишга қаратилган бошқа чоралар кўриш ҳам ҳисобга олинган. Ишчи-хизматчиларга бериладиган меҳнат таътилини узайтириш, иш натижасига қараб мукофотлаш ва рағбатлантириш, пенсияга чиқишда бирйўла моддий ёрдам бериш, эллик, эллик беш, олтмиш ёшга кирганлар учун юбилей уюштириш ва тақдирлаш тартиблари юзасидан янги низомлар шартномага илова қилинади. Даволаниш учун моддий ёрдам кўрсатишнинг жорий қилиниши ҳам айни муддао бўлди. У уч йил ишлагандан бошлаб бериб борилади ва 50 фоиздан бошланиб, 100 фоизгача етказилади. 20 йил ва ундан ортиқ ишлаганлар иш ҳақининг 100 фоизи ҳажмида даволаниш ёрдамини оладилар.

Бу йил учун маъмурият ва меҳнат жамоаси ўртасида тузилган шартномада ишчи-хизматчиларни ижтимоий муҳофаза қилишга қаратилган қатор бошқа янги киритилган тадбирлар ҳам бор. Улар қоғозда қолмай, изчиллик билан амалга оширилаётганлигини алоҳида таъкидлаш лозим. Нурхона раҳбарлиги ва касаба уюшмаси қўмитаси шартнома ижросини вақти-вақти билан текширмоқдалар. Ўрнатилган бу назорат белгиланган тадбирларнинг тўла ва муддатида амалга оширилишини таъминламоқда. Бунга жавобан нурчилар ҳам унумли ва сифатли ишлашяпти, самарали меҳнат ижтимоий муҳофазанинг кенгайишига асос эканлигини биладилар. Чунки буромад даромадга боғлиқдир.

Будир ПЎЛАТОВ,
Тошкент вилояти касаба уюшмаси кенгаши матбуот марказининг мудири.

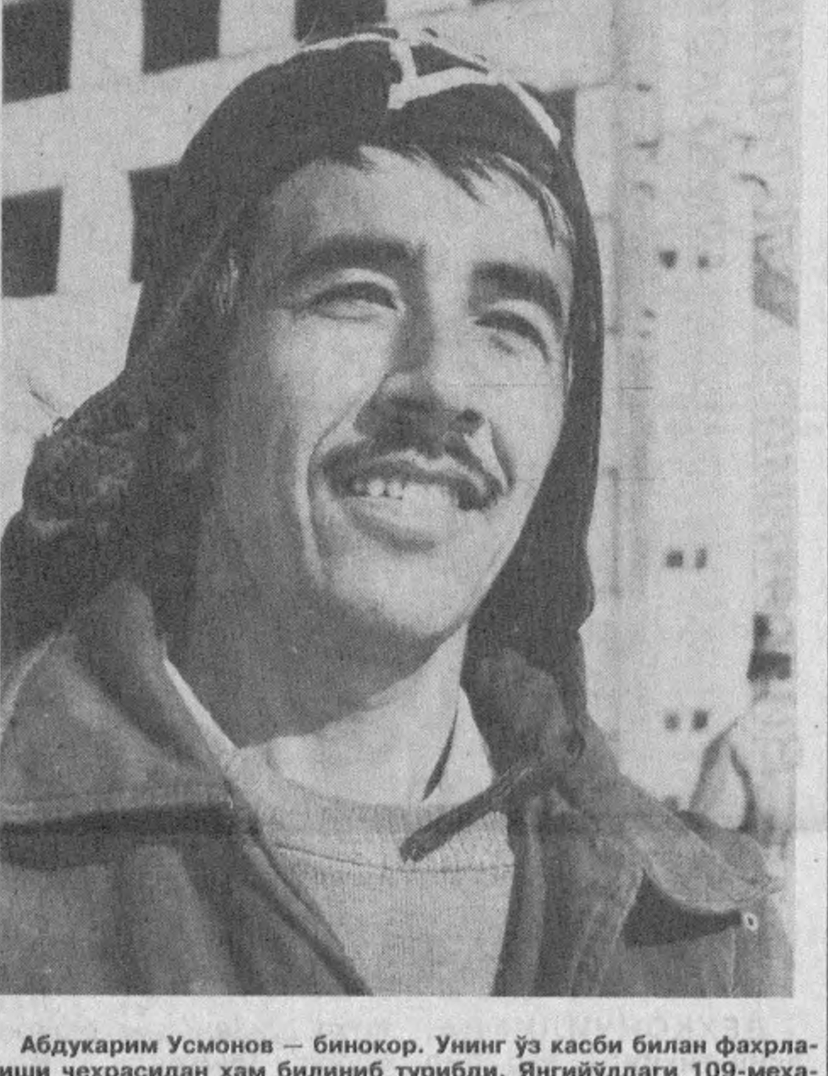

Абдукарим Усмонов — бинокор. Унинг ўз касби билан фахрланиши чеҳрасидан ҳам билиниб турибди. Янгийўлдаги 109-механизациялашган кўчма жамламаси жамоаси қаторида шаҳарда янги, замонавий биноларни бунёд этишга ҳисса қўшганлиги билан фахрланади.

Даврон АҲМАД олган сурат.

ҚУЛАЙ БЎЛДИ

ОЛМАЛИҚДА аҳолига турли-туман хизмат кўрсатишга мўлжалланган шахобчалар тобора кенгаймокда. Айниқса, бу йил маҳаллаларда, уй-жой мавзеларида, аҳоли зич истиқомат қиладиган минтақаларда янги-янги шундай корхоналар кўплаб фойдаланишга топширилмокда. Наврўз байрами нишонланаётган ҳозирги кунларда ўнга яқин юқоридаги каби шоҳобчалар олмаликликларга хизмат кўрсата бошлади.

Жумладан, тўртта дўкон, учта пойабзал таъмирлаш устахонаси, сартарошхоналар, тиббий пунктлар ишга туширилди. Бу аҳоли учун анча қулайлик яратди. Энди кишилар кундалик юмушлар учун узоққа бориш ташвишидан халос бўлдилар.

Собир МАҲМУДОВ.

ТЕХНИКА ЕТИШМАЙДИ, ЭҲТИЁТ ҚИСМЛАР ТАНҚИС. БОРЛАРИДАН ҚАНДАЙ ФОЙДАЛАНМОҚДАЛАР?

Халқимизда иш қуролинг соз бўлса, машаққатинг оз бўлур, деган нақл бор. Мутахассислар, хўжалик раҳбарлари учун ёд бўлиб кетган бу мақолни уларга яна бир бор эслатиб қўйсангиз, эй нимасини айтасиз, жуда топиб айтилган-да бу гап, дейишади. Унга кимки амал қилса, ошиғи олчи бўлади.

Афсуски, мавсум бошланиб кетган ва қишлоқ хўжалик ишлари авж олаётган шу кезларда ана шу «ошиғи олчи»лар кам.

Лекин, бу билан биз ҳамма айбни раҳбарларга, мутахассисларга юкламоқчи эмасмиз. Бозор иқтисоди, бир вақтлари катта маблағлар эвазига сотиб олинган, ҳозир эскириб қолган, ишдан чиққан, яроқсиз аҳволга келиб қолган техникалар анчагина. Уларни ямаб-ясқашнинг ўзи бўлмайди. Эҳтиёт қисмлар етишмайди, топилганда ҳам қиммат. Лекин, бирибир техника дала ишлари учун ғоят зарур восита-ку. Борларидан, таъмирласа бўладиганларидан қандай фойдаланиляпти?!

Тадбиркор, ишнинг кўзини билган раҳбарлар ҳозирги қийин шароитда ҳам эпини қилаяптилар. Афсуски,Тошкент вилояти прокуратураси томонидан қишлоқ хўжалиги техникасидан фойдаланишга қаратилган қонунларнинг ижроси юзасидан текшириш ўтказилганда бир қатор камчилик ва нуқсонлар аниқландики, улар бевосита раҳбарларнинг айби билан содир бўлганлигини дадил айтишимиз мумкин. Бу текширишлар натижаси умумлаштирилганда 1 февраль ҳолатига кўра вилоятдаги 544 та ғалла ўриш комбайнидан 251 таси, 189 та шоли комбайнидан 67 таси, тайёр ҳолга келтирилган эди. Ўшанда туманларнинг, хўжаликларнинг раҳбарлари, бевосита техникани сақлаш, таъмирлаш, ишлатиш учун даҳлдор бўлган мутахассислар «бўлди, хатоларимизни тушуниб олдик, бундан буён уни тузатиш учун қўлдан келган ҳамма чораларни кўрамиз», деб ваъда берган эдилар.

Бир ой ўтгач «бу ваъдаларга қандай амал қилинганлиги» қайта текшириб кўрилди. Афсуски, деярли ўзгариш бўлмаган эди.

Қишлоқ хўжалик техникасини сақлаш ва мавсумга тайёрлаш, айниқса, Оққўрғон, Қуйичирчиқ, Бекобод, Ўртачирчиқ, Бўка ва Юқоричирчиқ туманларида ачинарли аҳволдадир. Масалан, Оққўрғон туманидаги 32 та ғалла ўриш комбайнларидан текширилган кунда 18 таси, Бекободда эса 106 тадан 45 таси, Бўкада 64 тадан 23 таси, Қуйичирчиқда 106 тадан 46 таси тайёр эди. Бошқа туманларда ҳам шундай аҳвол кўзга ташланарди.

Энди савол туғилади? Нима учун қишлоқ хўжалик техникасини сақлаш ва улардан фойдаланишга қаратилган қонунларнинг ижроси тўлиқ таъминланмади? Бунинг асосий сабаби — жойларда оддий тартиб ва қоидаларга риоя этилмаслигидандир, деб ўйлаймиз. Дейлик, қишлоқ хўжалик ишлари тугади. Дарҳол ишлатилган техникалар синчиклаб кўздан кечирилса, ҳолати аниқланса, лой-пойдан тозаланиб, қисмлари текширилиб, мойлаб қўйилса ва шундан сўнггина сақлаш учун техника паркларига олиб борилса ва у ерда таъмирлашга муҳтожлари аниқланса, сўнгра бор имкониятлар ишга солиниб, таъмирлаш ишлари йўлга қўйилса, қандай яхши бўларди. Афсуски, техникалар ишлатиб бўлингач, кўп ҳолларда қандай бўлса шундайлигича қолиб кетаверади. Оқибатда қор-ёмғир остида, очиқ жойда туриб туппа-тузук техникалар ҳам яроқсиз ҳолга келиб қолади. Бунга Пискент туманидаги аҳвол мисол бўла олади. Бу туманда 709 та қишлоқ хўжалик техникасидан бор-йўғи 456 таси ишга яроқлидир. 41 та ғалла ўриш комбайнидан 22 таси ўтган йилги ғалла ўрими мавсуми август ойида ниҳоясига етказилган бўлишига қарамасдан 1996 йил февраль ойида ҳам тайёр ҳолга келтирилмаган.

Текшириш ва натижа

Оҳангарон туманидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалигида, айниқса, қишлоқ хўжалик техникасини сақлашга масъулиятсизлик, лоқайдлик билан муносабатда бўлганлар ва сақлаш тартиб-қоидалари қўпол равишда бузилган. Ҳисоблаб чиқилганда келтирилган моддий зарар 35 минг 638 сўмни ташкил этди. Бу ачинарли, албатта. Ана шу зарарнинг олдини олиш мумкин эдику! Лекин жамоа хўжалиги бошқаруви раиси А.Канаев ва бош муҳандис А.Машокировлар бу ҳақда ўйламаганлар, эътиборсизлик қилганлар. Шунинг учун ҳам қонунга мувофиқ улар устидан жиноий иш қўзғатилди. Айни кунда Оҳангарон туман прокуратураси тергов ҳаракатларини олиб бормоқда.

Янгийўл туманидаги «Қовунчи» жамоа хўжалигида ҳам ўтган йил йиғим-терим мавсуми ниҳоясига етгач, фойдаланилган қишлоқ хўжалик техникасини сақлаш, авайлаш, хўжалик раҳбарларининг эътиборида бўлмади. Очиқ майдонларда — қор, ёмғир тагида қолиб кетаверди. Натижада, бу техникаларнинг жуда кўп эҳтиёт қисмлари ишдан чиқди. Буни қандай тушуниш керак? Хўжалик раҳбарлари, мухандислари билан суҳбатлашсангиз, техникаларимиз эскириб қолди, эҳтиёт қисмлар етишмайди, деб нолигани нолиган. Ундан кўра бор техникалардаги эҳтиёт қисмларни авайлаб сақласалар бўлмасмиди! Шундай деб савол берсангиз «тўғри, биздан ўтибдида» дейишади. Лекин, ҳар бир нарсанинг ҳам чегараси бўлади. Буни хўжалик раҳбарлари эсига яна бир бор солиб қўйишга тўғри келди ва хўжаликка 11 минг 289 сўм моддий зарар етказганликлари ҳисоб-китоб қилиб берилди. Факт ўжар нарса. Ундан қочиб қутулиб бўлмайди. Хўжалик бош муҳандиси Н.Тошев бошини қуйи эгишдан бошқа чора топа олмади.

Ҳозир Янгийўл тумани прокуратураси Н.Тошев устидан тергов ҳаракатларини бошлаб юборди.

Бундай ачинарли аҳволни бошқа туманлар мисолида ҳам кўриш мумкин. Лекин, шунга қарамасдан, вилоят техника назорати инспекцияси, деҳқончилик-саноат уюшмаси ва жойлардаги мутасадди раҳбарлар томонидан қишлоқ хўжалик техникасини сақлаш, таъмирлаш ва улардан оқилона фойдаланиш ҳақидаги қонунлар ижросига эътибор бермай келаётганликлари кишини ажаблантиради. Бу нима, қонунларни менсимасликми, лоқайдликми? Наҳотки, бу лоқайдлик бора-бора қимматга тушишини улар ўйлаб кўришмаса?!

Туманлардаги ҳокимликлар, давлат техника назорати инспекцияларнинг нозирлари, Деҳқончилик-саноат уюшмалари ва хўжаликларнинг раҳбарларига ҳам айтадиган гапимиз бор. Агарда улар ўз вазифаларига совуққонлик билан муносабатда бўлмаганларида эди юқоридаги сингари қонун бузилиши ҳолатлари содир бўлмас эди. Бу бузилишлар, бу ҳолатлар пировард натижада қишлоқ хўжалигини юксалтиришга, аҳолини деҳқончилик маҳсулотлари билан тўлиқ таъминлашга салбий таъсир кўрсатмоқда-ку?! Бу ҳолат Президент фармонларининг бажарилишига, қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштиришга тўғаноқ бўлаётир-ку!

Эндиликда бундай аҳволга йўл қўйиб бўлмайди. Ҳар қандай лоқайдлик, қонунбузишлар жазосиз қолмайди. Бу соҳада дастлабки ишлар қилинди. Вилоят бўйича ўтказилган текширишларда аниқланган қонун бузилиши ҳолатларини бартараф этиш мақсадида 27 та тақдимнома киритилди, 28 та амрнома берилди, 70 кишини интизомий ва 19 кишини маъмурий жавобгарликка тортиш ҳақида қарорлар чиқарилди. 30 киши қонун бузилишига йўл қўймаслик хусусида расман огоҳлантирилди. Етказилган моддий зарарни ундириш учун 8 та даъво аризалари берилди ва учта жиноят иши қўзғатилди.

Биз белгиланган бу тадбирлар, кўрилган чоралар, албатта ўзининг ижобий самараларини беради, қишлоқ хўжалиги техникасини сақлаш, авайлаш, ундан унумли ва оқилона фойдаланиш учун бундан буён камчиликларга йўл қўймаслик мақсадида мутасаддилар астойдил ҳаракат қиладилар, деб ишонамиз.

Абдурашид МАННОНОВ,
Тошкент вилояти прокурори, 3-даражали давлат адлия маслаҳатчиси.

Наманган вилояти. Косонсой шаҳри. *Турғунбек МАҲКАМЗОДА олган сурат.*

Мамлакатимиз вилоятларида ЎзА хабарларидан

ГАЗДАН — ОЛТИНГУГУРТ

«Шўртан» газ конлари бошқармасида газдан олтингугурт ажратиб берадиган янги цех ишга тушди. Замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган бу корхона лойиҳа қувватига эришгач, ҳар йили 15 минг тоннага яқин олтингугурт ишлаб чиқаради.

ЧАВАНДОЗЛАР МАКТАБИ

Термиз шаҳри яқинидаги Сурхондарё вилоят отчопари базасида от спорти бўйича болалар ва ўсмирлар мактаби очилди. Ҳозирдаёқ 35 нафар ёш чавандоз машғулотларга жалб этилди. Уларга таниқли спорт устаси, республика мусобақалари ғолиби В. Гегалин бошчилик қилмокда.

АНДИЖОННИНГ ГЕМАТОГЕНИ

Андижон вилояти дорихоналарида камқонли болалар ва ёш болали аёллар саломатлиги учун ниҳоятда зарур гематоген дориси пайдо бўлди.

«Андижонгўшт» ҳиссадорлик жамияти меҳнат жамоаси бу дорини республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги лицензияси асосида ишлаб чиқара бошлади.

Бу ерда 50 граммли брикет кўринишидаги гематоген тайёрлайдиган махсус цех барпо этилди. Дори ёғи олинмаган сут, шакар, ванилин ва мутлақо соғлом қорамолнинг қонидан махсус технология бўйича тайёрланди. Ҳиссадорлик жамияти мутахассислари бу зарур дори билан Андижон вилояти аҳолиси ва тиббий муассасаларнигина эмас, балки арзон баҳоларда қўшни вилоятларни ҳам таъминламоқчи.

ПОЙТАХТЛИК ШИФОКОРЛАР МЎЙНОҚДА

Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлигининг етакчи мутахассислари, республика врачлар малакасини ошириш институти олимларидан иборат шифокорлар гуруҳи экологик офат минтақасида жойлашган Мўйноқ туманида бўлди. Улар бу ерда юқумли касалликларнинг олдини олиш ва даволашда маҳаллий шифохоналар ходимларига амалий ёрдам кўрсатдилар. Олис овулларда бўлиб, аҳоли ўртасида санитария талабларига риоя қилиш бўйича қизиқарли суҳбатлар ўтказди.

ПИСКЕНТЛИКЛАР ҚОЛОҚЛИКДАН ЧИҚИШАДИМИ?

Улар бу саволга энди бундай бўлмайди, деб жавоб беришмоқда

ДАРВОҚЕ, уч-тўрт йилдан буён нега Пискент туманида пахта тайёрлаш режалари барбод бўлиб келяпти?

— Бунинг бир қанча сабаблари бор, — деди туман деҳқончилик саноат уюшмасининг раиси Рўзиқул Умаров, — аввало, мавжуд ишчи кучларидан унумли фойдаланилмади. Ҳар йили ҳам пахта йиғим-терими ниҳоятда чўзилиб кетиши сабабли далаларни шудгорлаш, дорилаш, ўғитлаш, кузги-қишки ишларининг кўп қисми кўкламга қолиб кетди. Минерал ва маҳаллий ўғитларни тайёрлаш ва далага чиқариш қониқарсиз бажарилди. Ариқзовурларни вақтида тозалашга етарли аҳамият берилмади. Ирригация, мелиорация ишлари талаб даражасида ўтказилмади. Оқибатда зовурлар тўлиб қолиб, сизот сувлари ер юзасига кўтарилиб кетди.

Техника учун эҳтиёт қисмларнинг йўқлиги сабабли энг долзарб пайтда кўпгина техника бекор туриб қолди. Айниқса, ёнилғининг танқислиги пахта йиғим-терими пайтларида ишнинг белига тепди.

Кўп хўжаликларда техникалар эскириб, янгиларини сотиб олишга қўл калталик қилди. Оҳангарон дарёсида сув камайиб, Ислиддин Ҳайдаров, Ҳакимполвон Қодиров номли, «Қирққизобод» жамоа хўжаликлари ғўзага ишлов бериш пайтларида сув танқислигидан қийналдилар. Булардан ташқари аксарият хўжаликларнинг раҳбарлари ташкилотчилик ишларини амалга оширмадилар.

У ёки бу хўжаликнинг ривожи ва мазкур хўжаликларда истиқомат қиладиган аҳолининг турмуш фаровонлиги, уларнинг ишга, меҳнатга бўлган иштиёқи, табиийки, кўп жиҳатдан раҳбарларга боғлиқдир. Афсуски, бу соҳада ҳам бир қатор камчиликларга йўл қўйилди. Айрим хўжаликларда кадрлар танлашда янглишилди. Масалан, ҳамиша илғор ва машъал бўлиб келган «Гулистон» жамоа хўжалигида, шунингдек, Ҳакимполвон Қодиров номли жамоа хўжалигида раҳбарлар тез-тез ўзгарди. Бу, албатта, умумий ишга салбий таъсир кўрсатди. Ташкилотчилик ишлари суст бўлди, жамоа аъзоларига иш ҳақи тўлаш анча кечикди. Буларнинг ҳаммаси пахта етиштиришни кўпайтиришга салбий таъсир қилди.

...Уюшма раиси айтган бу сабаблар, камчилик ва нуқсонлар ҳақиқатан ҳам юз берди. Майли, ўтган ишга салавот, энди ҳозирги пайтда нега бундай бўлди, бунинг учун ким айбдор, деб рўй берган аҳволни «икир-чикир»игача таҳлил этишнинг мавриди эмас. Энг муҳими ана шу камчилик ва нуқсонлардан қандай хулосалар чиқариб олинди? Қолоқликка барҳам бериш учун нима ишлар қилиняпти? Ана шу ҳақда мулоҳаза юритмоқ жоиздир.

Пискентликлар бу йил пахта топшириш режасини бажариш учун ҳозирги кунда қандай меҳнат қилмоқдалар?

Бу йил туман хўжаликлари давлат буюртмаси асосида 28 минг тоннадан ортиқ хом ашё етказиб беришга аҳд қилганлар. Бунинг учун камида 10 минг 680 гектар ерга чигит экилади. Ҳар гектаридан 26,3 центнердан ҳосил кўтариш мўлжал қилиб олинди. Бунинг учун имконият борми? Мана, баҳор келиб, чигит экишга ҳам киришилди. Пискентликлар бу мавсумни уюшқоқлик билан ўтказишга шай турибдиларми?

Ангрен ва Олмалиқ сингари қўшни шаҳарлардаги оталиқ ташкилотлари ҳам бу йил ўз ёрдамларининг амалий бўлиши учун астойдил ҳаракат қилдилар. Уларнинг кўмаги ва мадади билан ўтган йил куз фаслидаёқ 20 дан ортиқ кучли тракторлар сафарбар этилди. Декабрь ойининг дастлабки ўн кунлигидаёқ 12 минг гектардан ортиқ ер майдонлари сифатли шудгор қилиб қўйилди ва бу билан уруғликни ўз вақтида экиб олиш ва тўлиқ ундиришга панд бераётган асосий камчиликнинг яна такрорланмаслиги учун замин яратилди.

Айни ерни шудгорлашдан олдин ҳар гектар майдонга ўрта ҳисобда 12—14 тоннадан гўнг солинди. Кўп хўжаликларда ерларга минерал ўғит солиш ишлари ҳам анча сифатли ўтказилди.

Деярли барча хўжаликлар учун етарли миқдорда уруғлик чигит ташиб келтириб қўйилди.

Тумандаги Охунбобоев номли жамоа хўжалиги бу йил 1395 гектар ерга чигит экади. Хўжаликда, айниқса, ариқ-зовурларни тозалаш, янги сув йўлларини таъмирлаш ишлари уюшқоқлик билан ўтказилди. Февралдаги изғиринли совуқларга қарамай бу ишлар ниҳоятда жадаллик билан олиб борилди.

«Туркистон» жамоа хўжалиги деҳқонлари ҳам янги мавсумни пухта тайёргарлик билан кутиб олмоқдалар. Хўжалик бошқарувининг раиси Жўрақул Отақуловнинг елиб-югуриши натижасида мавжуд 32 та экиш агрегатлари аъло даражада таъмирлаб қўйилган эди, ер етилиши билан экиш ишлари бошлаб юборилди. Деҳқонлар бу йил 760 гектар ерга барака уруғини қадайдилар.

Бундай уюшқоқлик ва ибратли ишларни Аҳмад Дўстбеков номли жамоа хўжалигида ҳам кўриш мумкин.

Биз хўжалик устахонасида бўлган пайтимизда таъмирловчилар учун барча шарт-шароитлар яратиб берилганлиги, чигит экиш агрегатлари жуда эрта таъмирдан чиқарилиб, тайёргарлик чизиғига келтириб қўйилганлигини кўрган эдик. Бу ерда пахта териш машиналари ҳам сифатли қилиб таъмирдан чиқариб қўйилди. Уруғлик чигит ҳам етарли миқдорда келтириб қўйилган.

— Ўтган йили туманда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш режасини бажарган эдик, — дейди жамоа хўжалиги раиси Бегимқул Дўстбеков. — Бу йил ҳам илғорликни қўлдан бермаслик учун ҳозирдан бошлаб ҳаракат қиляпмиз. Ялпи ҳосилни 3337 тоннага, ҳосилдорликни эса 26,7 центнерга етказишни мақсад қилиб олганмиз. Кузги ғалла экиш ишлари ҳам сифатли ўтказилган. 1106 гектар суғориладиган майдонга экилган ғалланинг ҳар гектаридан камида 35 центнердан ҳосил олишни мўлжалламоқдамиз.

Тумандаги Ҳакимполвон Қодиров, «Ўзбекистон мустақиллиги», Ислиддин Ҳайдаров номли, Алишер Навоий номли жамоа хўжаликлари ҳам қолоқликка барҳам бериш йўлида олиб борилаётган умумий курашда фаол қатнашиб, бу йил пискентликларнинг ёруғ юз билан режани бажаришларига ҳозирдан ҳисса қўшишга бел боғлаганлар.

Пахтачиликда туманнинг олдинги шуҳратини тиклаш йўлида олиб борилаётган бу ишлар ҳақиқатан ҳам ибратлидир. Муҳими, қаерга бормайлик, деҳқонларнинг кўтаринки руҳ билан, ўз мақсадлари йўлида ишонч билан меҳнат қилаётганликларининг гувоҳи бўлдик. Барча хўжаликлардаги экин майдонларининг чеккалари, ариқ ва зовурларнинг бўйларидаги қийтиқ ерлар ҳам асосий экинзорларга қўшилиб сифатли ҳайдаб қўйилган. Демакки, гектарларнинг тўлиқ, кўчатларнинг бут бўлиши учун катта имкониятлар бор. Бу имкониятлардан оқилона фойдаланиш, баракали хирмон уйиш пискентликларнинг бундан буёнги ғайрат-шижоатлари, олиб борадиган ташкилотчилик ишлари-ю, агротехника тадбирларининг қай даражада амалга оширишларига боғлиқ, албатта.

Лекин ҳал этилиши зарур бўлган, пискентликларнинг кучлари етмай турган вилоят миқёсидаги муаммолар бор. Масалан, деярли аксарият хўжаликларда қишлоқ хўжалик техникалари эскириб кетган. Уларнинг кўпи ўн-ўн беш йилдан буён ишлатилиб келинмоқда. Шубҳасиз, туман хўжаликларига янги техникалар ажратиш зарур.

Кўпчилик хўжаликларнинг механизаторлари ҳақли равишда таъкидлаётганларидек, айни терим авжига чиққанда ёнилғи танқислиги рўй бериб қолади. Бу камчиликнинг олдини олиш учун ҳозирдан бошлаб тайёргарлик кўриш керак. Пахта йиғим-терими пайтида деҳқонларнинг меҳнат ҳақларини ўз вақтида бериб туриш ҳам мутасаддиларнинг доимий эътибори ва ғамхўрлигида бўлиши талаб этилади.

Айни ёз чилласида Оҳангарон дарёсининг суви деярли қуриб қолади. Бу эса тумандаги бир қатор хўжаликларда сув танқислигини келтириб чиқаради. Тўғри, ҳозир бунинг олдини олиш учун зарур чоралар кўрилмоқда. Жумладан, Оҳангарон тумани ҳудудида янги кичик сув омбори бунёд этилади. Аммо бу ҳам етарли эмасдек туюлади.

Яқинда бўлиб ўтган Республика Вазирлар Маҳкамаси йиғилишида Президентимиз И. Каримов қишлоқ хўжалигидаги долзарб масалалар, муаммолар ҳақида тўхталиб, баҳорги экин-тикин ишларини муваффақиятли ўтказиш ва бунинг учун қандай тадбирларни амалга ошириш юзасидан тегишли маслаҳатлар, кўрсатмалар берди, мутасаддилар олдига бир қатор вазифалар қўйилди. Пахтакорлар учун янги имкониятлар яратилди.

Биз ўйлаймизки, пискентликлар ана шу кўрсатмалар асосида ишни ташкил этадилар. Бу йил пахтадан мўл ҳосил етиштириш ва белгиланган режани, албатта, уддалаш учун бутун куч ва имкониятларини ишга соладилар. Бу йил пахтадангина эмас, бошқа қишлоқ хўжалиги экинларидан ҳам баракали ҳосил етиштириш, режаларини ортиғи билан уддалаб, бир вақтлардаги шуҳратларини тиклаш учун дадил қадам қўядилар.

Мўмин ҚАЮМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг жамоатчи мухбири.

Тошкент Давлат автомобиль йўллари институти профессори, математика фанлари доктори Муборак Тешабоева бўш вақтларида жамоатчилик асосида иқтидорли ёшлар билан иш олиб боради. У мактаб ўқувчилари билан математика фанини пухта ўрганиш, тафаккурни ривожлантириш бўйича шуғулланади. Бунинг учун олийгоҳ таҳсилхонасига маълум вақтларда ўқувчилар йиғилишади. Улар орасида турли мактабларнинг талабалари бор.

Суратда: профессор Муборак Тешабоева ўқувчилар даврасида.

Р. АЛЬБЕКОВ олган сурат.

БОШИДАН БОҚСАНГ БОР БЎЛАДИ...

Вилоятимиз ғаллазорларида айни кунларда зироатчиликка оид қандай юмушларни амалга ошириш керак?

Олимлар шундай дейдилар

Ғалла мустақиллигига эришиш, маълумки, иқтисодий мустақилликка эришишда ғоят муҳим омил ҳисобланади. Мустақил республикамизда бу масалани ҳал этиш мақсадида жуда катта тадбирлар амалга оширилмоқда. Жумладан, Тошкент вилоятида ҳам эътиборга сазовор ишлар қилинаётир.

Ўтган йили вилоятда бошоқли дон экинларининг майдони 107,2 минг гектарга етказилди ва ҳар гектаридан ўртача 24,7 центнердан дон олинди. Суғориладиган майдонлардаги ҳосилдорлик эса 30 центнерни ташкил этди.

Бу йилги режалар янада юқори: вилоятда бошоқли дон ўсимликлари майдони 144 минг гектарга етказилди. Ҳосилдорликнинг 40-45 центнердан кам бўлмаслиги мўлжал қилиб олинди.

Лекин, бу ҳосилни олиш ва мўлжалланган режани бажариш учун айни кунларда кузги донли ўсимликларни тўғри парвариш қилиш, экинларнинг ҳолатига қараб табақалаб ишлов бериш, ўғитлаш ва суғоришни тўғри ташкил этиш ғоят муҳим аҳамиятга эгадир.

Яхши биламизки, кузги буғдой белгиланган муддатларда экилган бўлиши керак. Агар суғориладиган ерларда кузги буғдой сентябрь ойининг охири, октябрь ойининг бошларида экилган ва экилганидан сўнг суғориш натижасида майсалар ундириб олинган бўлса, нур устига аъло нур. Сабабки, эрта экилган буғдой кузда майса ҳосил қилади, совуқ тушгунга қадар илдиз отиб улгуради. Натижада, совуққа чидамли бўлади. Шунинг учун ҳам кузги бошоқли дон ноябрь ойигача тупланган ва шу ҳолда қишловга кирган бўлиши зарур.

Лекин, ўтган йили кузда буғдой экиш муддатлари анча чўзиб юборилди. Тўғри, вилоятда белгиланган пайтда экилган буғдой майдонлари ҳам анчагина гектарни ташкил этди. Лекин, шу билан бир қаторда кечроқ экилган буғдойзорлар ҳам борлигидан кўз юмиб бўлмайди.

Бунинг устига ўтган кузда ёғингарчилик кам бўлди. Кўпчилик хўжаликларда ноябрь ойида бўладиган ёғингарчиликларга умид боғладилар ва оқибатда буғдойзорлар суғорилмай қолди. Ана шундай майдонларда кеч кузда тушган ёғингарчиликдан сўнггина майсалар пайдо бўла бошлади. Баъзи майдонларда, айниқса, кеч кузда экилган буғдой майса отмади. Ҳарорат бирмунча кўтарилгандан сўнггина майсалар ҳосил бўла бошлади. Лекин, гап шундаки, уруғ узоқ муддат ерда ётиб қолса, униб чиқиш даражаси ҳам пасаяди. Шунинг учун ҳам уруғлик етарли меёрда сепилган бўлишига қарамасдан баҳорда униб чиққанда анча сийраклашиб қолган буғдойзорларборлиги кўзга ташланиб қолди.

Хўш, ғўзапоя оралиғига экилган буғдойзорларда аҳвол қандай?

Бундай ерларда ҳам униш жуда сийрак бўлган сабабки, уруғ экилгандан сўнг у яхши кўмилмаган, айниқса, ғўзапоя қаторларига тушган уруғ ер бетида қолиб кетган ва натижада улар майса бермаган.

Баҳорда ҳаво ҳарорати анча паст келди. Охирги қаттиқ совуқлар баъзи ерларда буғдой ўсимлигига таъсир кўрсатди. Ўсимликларнинг ўсиш ва ривожланиши сусайди. Буғдойнинг ривожи олдинги йилларга нисбатан анча орқада. Шунинг учун ҳам айни кунларда кузги бошоқли дон экинларини парвариш қилиш бўйича амалга ошириладиган юмушлар, ўтказиладиган тадбирлар ўсимликларнинг ўсиш ва ривожланишини тезлаштириш, уларнинг ҳолатини яхшилаш ва мўлжалланган ҳосилни тўплаш ва ўз вақтида йиғиштириб олишга қаратилган бўлиши шарт. Қисқаси, ҳар бир далада ўсимликларнинг ҳолатига қараб парваришлашни табақалаб ўтказиш талаб этилади.

Айни дамларда амалга ошириладиган муҳим тадбирлардан бири — бу буғдойзорларни тўғри ва тез муддатларда ўғитлашдан иборатдир. Чунки кузги буғдой ернинг унумдорлигига талабчан бўлади. Режалаштирилган ҳосилни олиш учун солинадиган ўғитлар меёри агрохимия картограммаси маълумотларига асосан белгиланади.

Кузги буғдой ҳамма турдаги ўғитларга ҳам талабчан. У най ўраш ва бошоқлаш даврида азотни, ўсишининг дастлабки тўрт-беш ҳафтасида фосфорни ва ўсиш даврининг бошидан бошоқлар гуллагунга қадар эса калийли ўғитларни кўп талаб қилади. Фосфорли ва калийли ўғитлар ўсимликнинг қишга чидамлилигини оширган бўлади. Доннинг етилишини тезлаштиради. Поянинг ётиб қолишидан ва турли замбуруғ касалликларидан сақлайди. Агарда кўп миқдорда азотли ўғитлар солиб юборилса, тўпланиш муддати узайиб, қўшимча поялар сони кўпайиб, улардаги бошоқлар бир вақтда етилмайди.

Умуман, оладиган бўлсак, бериладиган ўғит миқдори режалаштирилган ҳосилга қараб ҳар хил бўлади. «Ўзагрокимёсервис»нинг агрокимё илмий марказа маълумотларига қараганда, гектаридан 50 центнердан ҳосил олиш мўлжал қилинган бўлса, у ҳолда бир гектар майдонга 200 килограмм азот, 150 килограмм фосфорли ва 70 килограмм калийли ўғитлар берилиши керак. Кўрсатилган йиллик миқдордаги ўғитлар бир неча муддатларда, яъни экишдан олдин, экишдан кейин ва ўсимликлар ўсиш даврида берилади. Озиқлантиришни ҳозирги шароитда тез муддатда ўтказиш мақсадга мувофиқдир. Чунки, ҳарорат кўтарилиши билан ўсимлик тез ўса бошлайди. Озиқлантиришда бериладиган ўғит миқдори кузда берилган ўғит миқдорига қараб белгиланади. Агар кузда ўғитлар мўлжалдаги миқдорда берилган бўлса, бундай майдонларга азот 150 килограмм, фосфор 70 килограмм, калий 30 килограмм солиниши керак. Бу ўғит миқдорини иккига бўлиб, икки марта озиқлантириш мумкин. Лекин, озиқлантириш икки марта ўтказилган тақдирда ҳам бу тадбир узоғи билан 15 апрелгача тамомланиши керак.

Озиқлантиришни тез муддатларда ўтказиш учун хўжаликдаги мавжуд машина-механизмлардан унумли ва оқилона фойдаланиш зарур. Бунда оддий ўғитлагич машиналаридан ташқари НРУ-0,5 мосламасидан ва Голландия маҳсулоти бўлган «Амазонка» ўғит солиш механизмларидан ҳам фойдаланиш мумкин.

Лекин, бериладиган бу ўғит миқдорини ҳам ўсимликнинг ўсиш ва ривожланишига қараб табақалаштириб ўтказган маъқул. Гап шундаки, ўсимлик сийрак чиққан далаларга ортиқча азотли ўғит бериш керак эмас. Сабаби азот таъсирида ўсимликларда қўшимча поялар бир вақтда эмас, ҳар хил вақтда пайдо бўлади. Биринчи поялар бошоқ ҳосил қилиб, кейингилари бошоқ бермаслиги мумкин. Шунинг учун доннинг пишиб етилиши ҳам ҳар хил муддатларга тўғри келиб қолади. Бу ўз навбатида ўрим муддатини тўғри белгилашни мушкуллаштириб қўяди. Шунинг учун ўсимлик сийрак бўлишига қарамасдан азотли ўғитга ружу қўймаслик — кам берилиши маъқул ҳисобланади. Бундай далаларга фосфорли ўғитни кўпроқ бериш тавсия этилади. Ўсимликлар яхши ривожланмаган, майсалар ёш бўлган далаларни ёппасига озиқлантириб кўндалангига енгил бороналаш мумкин бўлади. Бунда, биринчидан, ўғит ерга кўмилиб кетади, иккинчидан эса ер бети юмшатилади. Ўсимликнинг илдиз бўғизи очилиб, яхши тупланади. Аммо бу тадбирни ҳам жуда қисқа муддатларда ўтказиш лозим.

Озиқлантиришдан кейин майдонларни суғориш керак. Кузги буғдойни ўз вақтида суғориш ҳосилдорликни оширишда катта аҳамиятга эгадир. Тупроқ, иқлим шароитига қараб экиш даврида берилган сувдан ташқари ўсимликларнинг ўсиш даврида икки-уч мартагача суғориш талаб этилади. Ерости сувлари юза жойлашган далаларда икки марта, чуқур жойлашган майдонларда уч мартагача суғориш фойда келтиради. Биринчи сувни айни кунларда, яъни ўсимликнинг тупланиш даврида озиқлантиришдан сўнг тезда ўтказиш зарур. Иккинчи сув ўсимликларнинг най ўраш, яъни тез ўсиш даврида, учинчи сув эса бошоқланиш бошланиши пайтида ўтказилади.

Суғориш меёри тупроқ шароитига қараб 700-800 куб метрдан 1000-1200 куб метргача бўлиши мумкин.

Хулоса қилиб айтадиган бўлсак, вилоят ғаллакорлари ҳозирги вақтда катта тажрибага эгадирлар. Халқимизда бошидан боқсанг бор бўлади, омад сенга ёр бўлади, деган нақл бор. Ана шу доно сўзларга амал қилиш, ҳар бир дала ҳолати, ўсимликларнинг ўсиши ва ривожланишига қараб, агротехник тадбирларни пухта ишлаб чиқиш ва бу тадбирларни ўз вақтида, меёрида, сифатли қилиб амалга ошириш мўл ҳосил гаровидир.

Зуфар УМАРОВ,
қишлоқ хўжалиги фанлари доктори, профессор.
Абдуҳаким АЛИМОВ,
қишлоқ хўжалиги фанлари номзоди, доцент.

Юқоричирчиқ хабарлари

СОЗЛАБ ҚЎЙДИЛАР

Далаларда баҳорги ишлар кун сайин авж олмоқда. Чигит экишнинг бошлаб юборилишига ҳам саноқли кунлар қолаётир.

— Мўл ҳосил етиштириш кўп жиҳатдан чигит экишнинг вақтида ва маромида ўтказилишига боғлиқ, — дейишди «Политотдел» ҳиссадорлик жамияти аъзолари, — шунинг учун ҳам, биринчи навбатда иш қуроллари соз қилиб қўйилган бўлиши керак. Бу жиҳатдан марказий трактор парки таъмирловчилари, тракторчиларига миннатдорчилик билдирса бўлади. Улар мавжуд 76 та чопиқ, ҳайдов тракторининг 64 тасини, 346 та тишли бороnанинг ҳаммасини, бошқа қишлоқ хўжалик техникаларини сифатли таъмирдан чиқардилар. Шунингдек, сабзавот ва маккажўхори экадиган сеялкалар ҳам мавсумга барвақт созланди.

Бунда Юсуф Серикбоев, Борис Ким, моторчи уста Михаил Дюгайларнинг ҳам хизмати катта бўлди.

А. МАҚСУДОВ.

ЁРДАМИНИ АЯМАЙДИ

Деҳқонларнинг оғирини енгил қилиб, дала ишларини тезлаштиришга муносиб ҳисса қўшишни ўз бурчлари деб билган техника ихлосмандлари Аҳмад Яссавий номли жамоа хўжалигида ҳам кўп.

Шулардан бири Ким Виссариондир. У ҳақда гап кетганда деҳқонлар оғизларидан бол томиб гапиришади.

— Хўб қўли гул йигит-да, ҳар бир ишни ўз вақтида бажаради. Кузда тракторимнинг тормози ишдан чиқиб қолувди. Виссарион уни дарров тузатиб берди. Ҳали-ҳали тиқ этмасдан ишлаб турипти...

Бундай илиқ сўзларни ҳар бир деҳқондан эшитиш мумкин.

Виссарион таъмирлаш мавсумида ҳамкасбларига ҳам астойдил ёрдам беради. Ўзига топширилган ишни бажариб бўлгач, ҳайдов, чопиқ тракторларини сеялка ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналарини таъмирдан чиқаришда уларга кўмаклашади, маслаҳатини аямайди.

— Сафимизда Виссарионга ўхшаган усталарнинг борлиги билан ҳақли равишда фахрланамиз, — дейди хўжалик бош муҳандиси Роберт Николаевич Ан. — Мана, ҳозир экиш учун зарур техникаларимиз шай бўлиб турипти. Шу ҳақда ўйласам Виссарионнинг таъмирлаш пайтидаги жонкуярлиги кўз олдимга келади.

Айни кунларда хўжаликда йиғим-терим пайтида ишлатиладиган бошқа техника ва механизмлар ҳам мавсумга соз қилиб қўйилмоқда. Бунда ҳам Виссарион фаоллик кўрсатаётир.

Нурали ЖОЛДАСОВ.

ҲАМ КЎЧАТ, ҲАМ ҲОСИЛ ЕТИШТИРИШАДИ

ОҲАНГАРОН. «Ангрен» ширкат жамоа хўжалигининг деҳқонлари бешта иссиқхонадаги помидор, булғор қалампири сингари кўчат ниҳолларини бир текисда ундириб олдилар.

Кўчатларнинг маромида етилишини куну-тун назорат қиляптилар. Бегона ўтлардан тозаламоқдалар. Кўчатчилар бригадасининг Ҳожар Эсонбоева, Жумадилло Убайдуллаев, Рисқи Темирова, Ойнур Теловбоевалар ширкат жамоа хўжалиги деҳқонларига дуркун кўчат етказиб бериш мақсадида яна 8 та иссиқхонага ўрта ва кечпишар сабзовот уруғларини сепиб қўйдилар. Шу билан биргаликда бригада жамоаси яхши даромад олиш, мўлкўлчиликни таъминлаш мақсадида 25 гектар майдонга буғдой сепиб қўйгандилар. Ниҳоллар бир текисда униб чиқди.

Шартнома асосида помидор, бодринг, кечки карам, ош лавлаги етиштиришга ҳам тараддуд кўриб қўйишган.

Теша ШЕРАЛИЕВ.

Тошкент трактор ишлаб чиқариш бирлашмаси ўз маҳсулотларини республикамиз қишлоқ хўжалигига, шунингдек, Қозоғистон, Қирғизистон ва Тожикистон республикаларига етказиб беради. 1996 йилнинг биринчи чорагида бирлашмада мингдан ортиқ ТТЗ-80, Т-28 серияли олти хил модификациядаги янги тракторлар ишлаб чиқариш кўзда тутилапти. Йил давомида эса 10 минг 500 дона ана шундай тракторлар тайёрлаш мўлжалланган.

Бирлашма қишлоқ хўжалиги учун унумли, арзон ва сифатли техникалар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш ниятида. Шу мақсадни амалга ошириш учун яқинда Америка ва Англиянинг таниқли фирмалари билан қўшма корхона ташкил этишга киришилди. Бу қўшма корхона ишга тушгач, янги замонавий тракторлар ишлаб чиқариш янада тезлашади.

Суратда: бош конвейер йиғувчиси Расул Ҳакимов.

Р. ЖУМАНИЁЗОВ (ЎзА) олган сурат.

ҲАМКОРЛИК ДАВОМ ЭТАДИ

Болалар ўртасида йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш ва умуман бахтсиз фалокатларни камайтириш юзасидан ИИВ Тошкент шаҳар Бош бошқармаси томонидан махсус буйруқ чиқарилган бўлиб, ДАН ходимлари ана шу буйруқ асосида бир қатор тадбирларни амалга оширмоқдалар. Бу соҳада жойлардаги халқ таълими бўлимлари, маҳалла оқсоқоллари, ота-оналар, педагогик жамоаларнинг ҳамжиҳатлиқда олиб бораётган ишлари анча ибратли бўлмоқда.

Навбатдаги тадбир Тошкент шаҳар Акмал Икромов туманидаги 129-ўрта мактабда кенг жамоатчилик иштирокида бўлиб ўтди.

ДАН ва жамоатчилик

— Кейинги пайтларда ҳамкорликда олиб бораётган ишларимиз натижасида болалар ўртасида содир этилаётган йўл-транспорт ҳодисалари, айниқса мана шу туманда, камайиб бормоқда, — деди йиғилганлар ҳузурида сўзга чиққан пойтахт ДАН бошқармаси тарғибот бўлими бошлиғи Азиз Эрназаров. — Лекин, афсуски, содир этилаётган бундай кўнгилсиз ҳодисаларнинг умумий сонидан келиб чиқадиган бўлсак, улар ҳали юқори даражада эканлиги аён бўлади.

Бугунги учрашувимизга маҳалла оқсоқоллари, тумандаги мактабгача тарбия муассасалари мудирлари, мактабларнинг директорлари ва бошқалар йиғилишган. Бундай тадбирни биз илк бор 1995 йили Яккасарой туманида ўтказган эдик. Маҳалла аҳли, ўқитувчилар, ЖЭКлар, ота-оналар билан олиб борилган биргаликдаги ишлар туфайли кўнгилсиз ҳодисаларнинг олди анча олинди.

1994 йили 687 та йўл-транспорт ҳодисалари содир этилган бўлса, 1995 йилда эса бу рақам 664 тани ташкил этди, бахтсиз ҳодиса туфайли ҳалок бўлган болалар сони 1994 йилда 53 та, 1995 йилда бу рақам 40 тани ташкил этди. Тан жароҳати олганлар 1994 йилда 667 тани, 1995 йилда эса 654 та бўлди. Маълумотларга қараганда, айниқса, ёш болалар йўл-транспорт ҳодисалари туфайли жароҳат олса, жамиятимизга салбий таъсир кўрсатар экан. Мана шундан ўзингиз хулоса чиқариб олаверинг.

Тўғри, бизда ҳали ечимини кутаётган муаммолар оз эмас. Бундан олдинги суҳбатларимизда таъкидлаб ўтганимиздек, ҳануз болалар учун мўлжалланган зарур адабиётлар йўқ. ДАН ва халқ таълими томонидан тайёрланган услубий қўлланмалар асосидагина иш олиб боришга мажбур бўлаяпмиз.

Халқ таълими шаҳар бўлими бош бошқармасининг етакчи мутахассиси Мамасолиев Омон Чўлпонович ўз сўзида халқ таълими туман ва шаҳар бўлимлари, мактаблар ва ота-оналар жамоаси қандай ишларни олиб боришаётгани хусусида батафсил тўхталиб ўтди. Жумладан, ўтган йилги «Яшил чироқ-95» республика тадбири боғча, мактаб, туманлар ва вилоят шаҳарларида бошланиб, сўнгра республика миқёсида якунланди.

Йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш мақсадида янги қоидалар асосида 17 соатлик ўқув дастури ишлаб чиқилди. Бундан ташқари «Маҳалла» дастури ҳам мавжуд бўлиб, у республика миқёсида кенг ўрганилмоқда. Мазкур дастурда йўл ҳаракати қоидаларини болаларнинг онгига чуқур сингдириш кўзда тутилган. Кўпгина сўзга чиққан одамлар светофорларнинг яхши ишламаслиги, йўл белгилари хусусида ва ДАН бошқармаси билан Тошкент трамвай-троллейбус депоси ўртасидаги ҳамкорлик хусусидаги саволлар билан мурожаат қилишди. Светофор анжомларини республикамизда ишлаб чиқарадиган биронта ҳам корхона мавжуд бўлмаганлиги сабабли бу ишларда маълум узилишлар содир бўлиб турипти, дейилди берилган жавобда. Улар чет элдан валютага сотиб олинаётганлиги боис танқислик юз бераётир. Тошкент шаҳар ДАН бошқармаси ва ТТТБ ўртасида ҳамкорлик ишлари йўлга қўйилганлиги, ҳар бир йирик автобус, трамвай, троллейбус паркларига ДАН ходимлари биркитилгани, ҳар ойда улар мунтазам равишда раҳбарлар ва ҳайдовчилар билан учрашувлар, бахтсиз ҳодисаларнинг олдини олиш, техника назорати мавзуида суҳбатлар ўтказишмоқда. Учрашувда, шунингдек, қоидабузарларга шафқат қилинмаслиги, бунинг учун жамоатчилик ҳам ДАН вакилларига ўз вақтида ёрдам кўрсатишлари зарурлиги айтиб ўтилди.

Шу куни аҳолидан тушган кўпгина ариза ва шикоятлар маълумот учун қабул қилинди. Уларга ёзма равишда жавоб берилиши маълум қилинди.

Учрашувда иштирок этган Тошкент шаҳар ДАН транспорт воситаларини рўйхатга олиш бўлими бошлиғининг ўринбосари Баҳодир Сирожиддинов, ДАН йўл назорати бўлими бошлиғининг муовини Владимир Волков ва бошқалар ҳам сўзга чиқиб, қатор саволларга жавоб қайтаришди.

Йиғилишда шунга ўхшаш тадбирлар вақти-вақти билан ўтказиб турилса, фойдадан ҳоли бўлмаслиги алоҳида қайд қилинди.

Шу куни қатор оммавий ахборот воситаларининг вакиллари ва Тошкент шаҳар ДАН бошқармаси ходимлари билан матбуот йиғилиши ҳам бўлиб ўтди. Унда, жумладан, шу йил июль ойида нишонланадиган — ДАН ташкил этилганлигининг 60 йиллик тўйи хусусида гап борди. Оммавий ахборот воситалари ДАН ходимлари билан ҳамкорликда қатор тадбирларни амалга ошириш, юбилейни муносиб нишонлаш ҳақида келишиб олинди. ДАН ходимларининг олтмиш йилда эришган иш фаолиятини ёритишда тарихий фотосуратлар, ҳужжатлар, видеокинокассеталар мавжудлиги, матбуот ходимлари улардан бемалол фойдаланишлари мумкинлиги таъкидлаб ўтилди.

ДАНнинг олтмиш йиллик тўйи муносиб нишонланишига катта умид билдирилди.

Миржалол МИРАЛИЕВ.

«Ватанни севмоқ иймондандир» танловига

«БУ ШУНДАЙ БИР ЎЛКАКИ,ЖОН НИСОР ЭТСАНГ АРЗИР...»

Юртимиз бўйлаб муборак байрам — Наврўз нафаси кезмоқда. Олам яшарган, дов-дарахтлар кўкдан либос кийиш арафасида. Мана шу кезларда ҳамманинг хонадонида иш қизиган, саранжом-саришталик, орасталик, кўкаламзорлаштириш авж паллада. Кўк сомса, сумалак, ҳалим каби Наврўз таомлари дастурхонларимизни ясатмоқда. Ана шунақа пайтларда, маҳаллаларда бундай муқаддас таомлар тайёрланса, энг аввало муътабар онахонлар, табаррук отахонларга олдини узатиш расм бўлган...

Самарқанд дарбоза даҳасида кўпни кўрган, жаҳон кезган, бу кўҳна дунёнинг бутун аччиқ-чучугини тотиган табаррук онахон истиқомат қилади. Балки, ёши 100 дан ошган онахону отахонлар кўпдир, бу заминда, аммо асли ангренлик Тожинисо ая Убайдулаеванинг қисмати уларникига сира ўхшамайди.

Бу йил ўзининг 108-Наврўзини қаршилаётган муътабар ая ҳузурида бўлганимизда унинг ҳикояларини тинглаб, аёл боши билан ўзга юртларда сарсону саргардон бўлганларини эшитиб, бу аёлни сабру матонатига, бардошига тасаннолар айтдик.

— Ўн етти йил Ватан дийдорига зор бўлиб, олис-олис юртларда не -не машаққатлар чекиб яшашга мажбур бўлдик, — дея хотирлайди Тожинисо ая. — Сабаби, эрим Ҳикматулла қулоқ қилинган эди. 1931 йили қўлимда эмизикли қизим ва икки ўғлим билан Украинанинг Херсон вилоятига олиб боришди. Очлик, йўқчилик туфайли қизим ўша ерда вафот этди, бош эгамни ўғрилар болаларига ризқ-насиба излаб юрган чоғида ўлдириб қочишди. Во дариғ аёл бошимга бу кўргиликлар ҳам бормиди, энди мана бу қолган жўжабирдай жонларни қандай боқаман, деб тоза йиғладим, ўкиндим, овундим. Одамзот учун меҳнатнинг оғир-енгили бўлмайди, уни фақат хўрлик азоблайди. Ноилож, қисмат экан, деб хўрликларга ҳам чидадик. Амал-тақал қилиб, болаларимни боқиб юрдим. Юртимиздан борган, ота-онасидан айрилиб, етим қолган 17 нафар болани ҳам иссиқ-совуғидан хабардор бўлиб турдим, ўксинмасин дея бошларини силадим.

Ўзбекни ўзбеклиги ҳамма жойда кўзга ташланади. Масаллиқ топган кезларим ёпган нонларим, сомсаларимни ҳиди бутун хуторни босиб кетарди. «Тожинисо сомса ёпяпти» дея келаверишарди. Қаерда бўлмайлик дастурхонимиз қалбимиз каби очиқ бўлди. Мен каби сиқилиб юрганларни тўплаб уларга иш ўргатдим, палак тўқиш, пазандачилик дегандек... Аёл бошим билан ўша ерда маҳаллага раислик қилиб, кўпчиликка бош бўлдим...

... Онахон ҳикоя қилар экан, бир дақиқага бўлса ҳам унинг фикрини бўлгим келмасди. Унинг тиниқ хотирлашига, ғайрату шижоатга тўла гавдасига тикилиб туриб, кўнглимдан бир фикр кечди.

Мана шу жимитдай жуссада не сир борки, барча азоб-уқубатлар хўрликларга, очлик балосига қандай дош бердийкин? Тағин, энг даҳшатлиси, немис-фашистларнинг нақ исканжасида яшаб, ёлғиз ўғли Холтойни душманлар тазйиқидан сақлай ҳам билибди. Матонат дегани шу бўлса керак-да!

Онахон майин, шикаста овозда ҳикоясини давом эттирдилар:

— Ўн йил мусофирчиликда юриб, ёшу қарига бош бўлиб кечган кунларимнинг бирида катта ўғлим Ҳамидулла Тошкентга кўчиб кетди. Кейинчалик эшитишимча, бу ерда пойабзал фабрикасига ишга кириб, 1941 йили ўша ердан урушга кетган экан. Нуридийдам ҳамон дом-дараксиз. Ҳолимиз хароб, бағримиз кабоб бўлиб юрган кезларимизда булар ўликми, тирикми деб Тошкентдан опам Пўлатой кўлида олти ойлик қизи Арофат ва укам Адҳам билан Херсонга бориб қолишди. Жигаримни бир кўрай деб не-не машаққатлар билан уч ой йўл босиб Украинага келган опаукамни чегарадан биз томонга қўйишмабди. Буни эшитиб қолиб битта сигиримни сотиб харажат қилдим-да, бир амаллаб уларни олиб ўтдим. Шу пайтгача тўртта эшелонда Херсонга келиб қолганимизча уёқдан биронта меҳмон ўтказилмаган эди...

Жигаридан ҳол-аҳвол сўраб дийдор кўришгани борган Пўлатойни уйда қолган беш ўғлининг энг каттаси етти ёшда бўлган, қолганлари жуда кичик, шундай бўлса-да, эри мард бўлиб болаларини уйда ўзи олиб қолган...

... 17 йил мусофирликда юрган Тожинисо ая яккаш умид билан яшади. У ҳам бўлса «бегона юртларда ўлигим хор бўлиб қолиб кетмасмикин, яна Ватан дийдорини кўриш, муқаддас тупроғини кўзга тўтиё айлаш насиб этармикин» деб уззукун Аллоҳга илтижолар қилди. Иймони бутун, эътиқоди мустаҳкам онахон бир лаҳзага бўлсин, беш вақт намозни канда қилмадилар.

Тунлари ўғилларига эртак сўйлаб беракан: «Ўғлим, сенинг ватанинг Ўзбекистон. Уни сира унутма. Ҳамиша юртингга интил. У шундай бир ўлкаки, жон нисор этсанг арзир...» деб тонг орттирар эдилар.

Мана, насиб этган экан, жигарбандларнинг она-юртга қайтиб келганларига ҳам ярим аср бўлибди. Ўшандан буён Тожинисо аянинг қўлларидан мангуга муҳрланган неча-неча палаклар чиқмади, кўрпа-ёстиқлар тикилмади, дейсиз. Онахонни бошчилигисиз тўйхонадаги тугунлар ечилмади. Ҳаммага маслаҳатгўй, доно онахон яккаю ёлғиз Холтой ва унинг азиз фарзандлари, невара-чеваралари, келинлари даврасида яйраб, умргузаронлик қилиб ўтирибдилар.

Ҳамон муштипар она фронтларда дому дараксиз кетган ўғли Ҳамидуллани интиқ бўлиб кутади. Уни суриштириб ёзмаган жойи, сўрамаган одами қолмади. Кўнгил тубида фақат бир илинжи «яна қанча умрим бор, ёлғиз парвардигорга аён. Ўғлимни ўлик-тиригини билсайдим, армоним қолмас эди» дейдилар. Онахонни 90 дан ошган укалари Адҳам ота ва 85 ёшли сингиллари Ҳадича ая тез-тез кўргани келиб туришади. Ана шунақа пайтда жигаргўшаларининг суҳбатидан баҳраманд бўлган одам умр деб аталмиш ҳаёт саҳифаларини мароқ билан варақлагандек бўлади.

Халқимизда яхши одат бор, неки маросим бўлмасин, табаррук зотларни зиёрат қилиш, уларнинг дуосини олиш анъанага айланиб қолган, яқинда бўлиб ўтган Рамазон ҳайити кунларида ҳам бу азиз хонадон бир неча кун одамлар билан гавжум бўлди. Наврўз айёмида ҳам онахонни зиёрат этгани келган одамларнинг бу хонадондан оёғи узилмаяти. Онахон билан суҳбатлашган, унинг дуосини олган аҳли маҳалла бу табаррук зот билан фахрланади.

Наврўз айёмингиз муборак бўлсин, муҳтарама Онахон!

ЖАЛОЛИДДИН.

Суратда: Тожинисо ая Убайдуллаева эваралари даврасида.

Даврон АҲМАД олган сурат.

ОЛИМПИАДА -96: ТАЙЁРГАРЛИК ҚИЗҒИН

Қадимги Юнонистоннинг Олимпия шаҳрида ибтидо топган, ўтган асрнинг охирида эса таниқли француз педагоги ва жамоат арбоби Пьер Де Кубэртен ташаббуси билан қайта тикланиб, бугунги кунда миллиардлаб кишиларнинг севимли байрамига айланган олимпиада ўйинларининг ташкил этилганига бу йил роппа-роса юз йил тўлади. Ана шу қутлуғ сана нишонланадиган ушбу йилда АҚШнинг Атланта шаҳрида XXVI ёзги олимпия ўйинлари ҳам бўлиб ўтади.

Мазкур мусобақаларнинг биз учун яна бир аҳамиятли томони шундаки, мамлакатимизнинг етмишга яқин спортчиси илк маротаба олимпиадада мустақил Ўзбекистон номидан майдонга тушиб, унинг шарафини ҳимоя қилади.

Олимпиада деб номланувчи мусобақаларнинг асосчиси, ташкилотчиси ва дастлабки чемпиони Геракл эришган мартабага даъвогарлар учун тайёргарлик ҳозир қизғин паллага кирди. Шу муносабат билан биз Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси раиси Баҳодир МАХСИТОВдан олимпиадага тайёргарлик ишларининг бориши тўғрисида гапириб беришни илтимос қилдик:

— Ҳозир бутун дунё спорт аҳли Атлантадаги учрашувларни сабрсизлик билан кутмоқда. Бу ерда 19 июлдан 4 августгача XXVI ёзги олипия ўйинлари бўлиб ўтади. Замонавий олимпия ўйинларининг 100 йиллиги нишонланадиган тарихий кунларда ўтадиган ушбу олимпиада маданий ҳамда спорт дастурларининг ранг-баранглиги, иштирокчиларининг кўплиги билан аввалгилардан фарқ қилади. Унда илк марта мустақил давлат — Ўзбекистон спортчилари ҳам қатнашади.

Бундай кезларда мамлакатимизда спортни ривожлантириш борасида қилинаётган хайрли ишларни тилга олмай бўладими! Мустақиллик халқимиз ҳаётининг барча жабҳалари сингари спортимиз, унинг равнақи учун ҳам кенг имкониятлар очиб берди. Мустақиллигимизнинг дастлабки йилларидаёқ юртбошимиз ташаббуси билан бу соҳани тараққий эттиришда муҳим аҳамият касб этган «Жисмоний тарбия ва спорт тўғрисида»ги қонун қабул қилинди. Халқимизнинг севимли спорт тури саналган футболни янада ривожлантириш мақсадида бир неча муҳим ҳужжатлар қабул қилинди. Спортнинг бошқа турларини ривожлантириш юзасидан ҳам кўпгина тадбирлар амалга оширилмоқда. Деярли унутилаёзган миллий спорт турлари, халқ ўйинларини тиклаш борасида қатор хайрли ишларга қўл урилди. Мисол тариқасида анъанага айланиб улгурган халқ ўйинлари олимпиадасини олиб кўринг. Миллий кураш бўйича республикамиз Президенти соврини учун халқаро турнирнинг ташкил этилиши бу қадимий спорт тури анъаналарини қайта тиклаш ва ривожлантиришга катта ҳисса қўшди. Ўзбекистон Президенти кубоги учун теннис бўйича ўтказилаётган халқаро турнирнинг нуфузи йил сайин ошиб бормоқда. Ушбу мусобақалар туфайли ҳар йили юзлаб чет эллик спортчилар, тадбиркор ва журналистлар Ўзбекистон билан танишмоқда, юртимиз ҳаёти, тараққиётининг гувоҳи бўлмоқда.

Мамлакатимизда йирик халқаро спорт мусобақаларини ўтказиш бўйича яхшигина тажриба тўпланганини ҳам истиқлолнинг спортимизга яратиб берган инъоми деб қараш лозим. Ўтган йили Тошкентда биринчи марта бокс бўйича Осиё чемпионати ўтказилди. Шунингдек, пойтахтимизда ўтказилган биринчи Марказий Осиё ўйинлари ҳам дунё спорти тарихидан муносиб ўрин олди.

Ҳа, мамлакатимиз раҳбарияти мустақиллигимизнинг дастлабки пайтлариданоқ миллий спортимизни ривожлантиришга алоҳида эътибор ҳамда ғамхўрлик кўрсата бошлади ва бу борадаги саъй-ҳаракатлар изчиллик билан давом эттирилмоқда. Ушбу ғамхўрлик кўп фурсат ўтмай ўзининг илк самараларини берди. Лиллехамердаги қишки олимпия ўйинларида республикамиз шаънини ҳимоя қилган Лина Черязова дастлабки олтин медални қўлга киритиб, мустақил Ўзбекистон номини оламга ёйди. Жаҳон шахмат олимпиадаси мусобақаларида мамлакатимиз терма жамоаси фахрли иккинчи ўринни эгаллади. Футболчиларимиз Япониядан — Осиё ўйинларидан ғолиблик байроғини мағрур кўтариб қайтишди. Республика Президенти Ислом Каримовнинг нафақат мамлакатимиз, умуман, жаҳон спортини ривожлантиришга қўшган муносиб ҳиссаси халқаро миқёсда ҳам ўз эътирофини топди. Ислом Каримов Халқаро Олимпия қўмитасининг Олимпия олтин ордени билан мукофотланди.

Мана энди эса спортчиларимиз олдида оламшумул воқеа — ёзги олимпия ўйинларида Ўзбекистон спорти куч-қудратини намойиш этишдек масъулиятли вазифа турипти. Шу кеча-кундузда кўпчиликни неча нафар спортчимиз спортнинг қайси турлари бўйича олимпия ўйинларида иштирок этади, деган савол қизиқтираётгани табиий.

Турли саралаш турнирлари, Осиё ва Жаҳон чемпионатлари якунига кўра, 47 нафар спортчимиз Атлантага бориш ҳуқуқини қўлга киритди. Улар орасида Светлана Мунькова, Анвар Кўчмуродов ва Рамил Ғаниев каби 13 енгил атлетикачимиз пешқадамдир. Мамлакатимиз делегациясидан саккиз сузувчи, Наримон Отаев, Дилшод Ёрбековдек етти боксчи, дзюдочиларимиз, беш нафар оғир атлетикачи, уч нафар гимнастикачи ва қиличбозларимиз ўрин олган. Улар халқаро мусобақаларда етарли тажриба тўплаган моҳир спортчилардир. Яна юнон-рим кураши, байдарка ва каноэда эшиш, велоспорт ва теннис турлари бўйича 20 нафар спортчимиз XXVI ёзги олимпия ўйинларида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритиш учун курашмоқда.

Спортчиларимиз ёзда дунёнинг 197 мамлакати вакиллари билан бирга майдонга тушиб, биринчи марта ўз ватани шаънини ҳимоя қилади. Шу нарсани таъкидлаш лозимки, улар бугунги кунда фақат Атлантадаги мусобақаларда иштирок этиш йўлланмасини қўлга киритиш учунгина курашмаяпти. Спортчиларимиз ҳар бири Ватанига соврин билан қайтиш ниятида десам, муболаға бўлмайди. Республикамиз Президенти ва мамлакатимиз раҳбарияти кўрсатаётган ғамхўрликка фақат шундай кайфият ва интилиш билан жавоб бериш, Ватанимиз довруғини оламга ёйиш мумкинлигини спортчиларимиз теран ҳис этиб турипти.

Чиндан ҳам спорт, спорт юлдузлари миллий ғурурни шакллантириш, Ватанга меҳр-муҳаббат ҳиссини янада ошириш, мамлакат шаънини жаҳонга ёйишнинг муҳим омилларидандир. Республикамиз Президентининг Хитой Халқ Республикасига ташрифини эсланг. Давлат раҳбарларидан тортиб, оддий фуқароларгача республикамиз делегациясига Хитойнинг футбол бўйича терма жамоасини мағлубиятга учратиб, Осиё чемпиони бўлган мамлакатнинг раҳбарлари дея алоҳида ҳурмат билан қарашган эди.

Ўзбекистон ўзи танлаган тараққиёт йўлидан собитқадам олға босиб, дунё ҳамжамиятидаги сиёсий, иқтисодий обрўси тобора ортиб бораётир. Олимпиада ўйинлари ўтадиган Атлантага миллионлаб спорт мухлислари ташриф буюради. «Ойнаи жаҳон» орқали эса мусобақаларни миллиардлаб кишилар ҳаяжон билан кузатади. Ана шу дақиқаларда спортчиларимиз ғалабаси шарафига ҳур диёримиз байроғи кўтарилиб, мадҳиямиз янграйди. Бу эса Ўзбекистонимиз мавқеи ва нуфузини янада оширади. Шу мустақил Ватан номидан беллашувларга чоғланиш, юрт шаъни учун курашиш спортчиларимизга чексиз фахр-ифтихор ҳамда куч-қувват бағишламоқда.

Ўктам МИРЗАЁРОВ суҳбатлашди.
(ЎзА)

Футбол

УЧ ДАЪВОГАР МАЪЛУМ

Малайзияда футбол бўйича саралаш мусобақалари бўлиб ўтди. Осиё қитъасининг саккиз терма командаси учта йўлланма учун даъвогарлик қилди. Дастлабки босқич баҳсларида Ўзбекистон футболчиларини мағлуб этиб, навбатдаги босқичга йўлланма олган Қозоғистон олимпиадачилари уч ўйиннинг барчасида мағлуб бўлиб, сўнгги ўринда қолишди. «А» гуруҳида Қурия ва Саудия Арабистони, «В» гуруҳида Япония ва Ироқ футболчилари финалга чиқдилар. Биринчи ўринни эгаллаган жамоалар иккита йўлланмани қўлга киритишди. Учинчи даъвогар Саудия Арабистони — Ироқ ўртасидаги учрашувда аниқланди. Саудия Арабистони футболчилари 1:0 ҳисобида ғолиб келиб, Атлантага бериладиган учинчи йўлланмани қўлга киритдилар.

Мухлислар эътиборига «А» гуруҳи жамоаларининг якунловчи турнир жадвалини ҳавола этамиз.

Жамоалар	Ю.	Д.	М.	Т.	О.
Қурия	2	1	0	6-2	7
Саудия Арабистони	1	2	0	6-2	5
Хитой	1	1	1	5-6	4
Қозоғистон	0	0	3	3-10	0

ЁШЛАРИМИЗ ҚАНДАЙ ЎЙНАШАРКИН?

Ёшлар терма командалари ўртасида Осиё биринчилиги саралаш учрашувлари тартиби тасдиқланди. Ўзбекистон спортчилари Бирлашган Араб Амирликларида ўтказиладиган саралаш гуруҳида қатнашадиган бўлдилар. Ўзбекистон футболчилари рақиблари ва унинг ўтказиладиган ўйинлари муҳлати билан танишинг: 24 август. Ўзбекистон-Қувайт. 26 август. Ўзбекистон-Қирғизистон. 28 август. Бирлашган Араб Амирликлари-Ўзбекистон.

Гуруҳда дастлабки икки ўринни эгаллаган жамоа 17-31 октябрь кунлари Қурияда бўладиган Осиё XXX чемпионати финал босқичида қатнашади.

Қани кўрайлик-чи, ёшларимиз қандай ўйнашар экан.

«ДЎСТЛИК» ГУРУҲ ҒОЛИБИ

Биллур соврин баҳсларининг биринчи босқичи якунланди. Вилоятимизнинг «Дўстлик» жамоаси футболчилари олтинчи гуруҳда Самарқанднинг «Динамо», Чирчиқнинг «Кимёгар», Бўканинг «Ўзтуркаккуммаш» ҳамда Тошкентнинг «Чилонзор» жамоалари билан ўйнаб, мухлисларни мамнун этишди. «Дўстлик» клуби «Чилонзор» жамоасини 2:1, «Кимёгар»ни 7:0, бўкалик футболчиларни 2:1 ва Самарқанд динамочиларини 4:0 ҳисобида енгиб, навбатдаги босқичга чиқди. Команда ҳужумчилари ана шу тўрт ўйинда рақиблар дарвозасига 15 та тўп киритишди. Жамоа сардори Жафар Ирисметов эса ҳар бир учрашувда рақиб дарвозасига тўп киритмай қолмади. Бошқа ўйинчилар Ф. Хабибулин, Ю. Винтовкин, шунингдек, Ж. Рўзиқулов, А. Хошимовлар ҳам яхши спорт формасида эканликлари жамоанинг биринчилик ўйинларини ҳам муваффақиятли бошлашларига умид туғдирмоқда.

Кубок беллашувларининг дастлабки босқичидаёқ олий табақанинг етти жамоаси мусобақалардан чиқиб кетди. Улар ўрнини биринчи гуруҳнинг кучли жамоалари эгаллади. Бу ҳол иккинчи босқич ўйинларини янада қизиқарли ўтишидан дарак бермоқда.

ҚУРЪА ТАШЛАНДИ, РАҚИБЛАР АНИҚЛАНДИ

Ўзбекистон футбол федерациясида Кубок мусобақаларининг иккинчи босқичига қуръа ташлаш йўли билан гуруҳлардаги рақиблар аниқланди. Аввалига 16 жамоа тўрт гуруҳга ажратилди. Ўйинлар Фарғона, Наманган, Тошкент вилоятлари ҳамда Тошкент шаҳрида ўтказилиши режалаштирилганлиги туфайли ана шу майдон эгалари тўрт гуруҳга бўлинди. Сўнг қолган жамоаларнинг қайси гуруҳда ўйнаши аниқланди.

Ким кимга қарши, қаерда ўйнайди? Марҳамат гуруҳ иштирокчилари билан танишинг:

Биринчи гуруҳ (Фарғона)
«Нефтчи» (Фарғона)
«Истиқлол» (Тошкент)
«Прогресс» (Зарафшон)
«Чилонзор» (Тошкент)

Иккинчи гуруҳ (Тошкент)
«Пахтакор» (Тошкент)
«Нурафшон» (Бухоро)
«Наврўз» (Андижон)
«Гулистон» (Гулистон)

Учинчи гуруҳ (Наманган)
«Навбаҳор» (Наманган)
МҲСК
«Насаф» (Қарши)
«Тўқимачи (Фарғона)

Тўртинчи гуруҳ (Тошкент вилояти)
«Дўстлик»
«Машъал» (Муборак)
«Трактор» (Тошкент)
«Шаҳрихон» (Шаҳрихон).

ҚАЧОН, КИМ БИЛАН?

Шунингдек, Кубок беллашувлари навбатдаги босқич иштирокчилари ўртасидаги ўйинлар мухлати ҳам аниқланди. «Дўстлик» клуби 1/16 финал ўйинларини 10 апрель куни «Шаҳрихон», 12 апрелда «Машъал», 14 апрелда «Трактор» жамоалари билан ўтказади. Учрашувлар соат 16.00 да бошланади.

Бошқа гуруҳлардаги ўйинларга келсак, учинчи гуруҳ иштирокчилари бўлган ўтган мавсумнинг кумуш ва бронза совриндорлари Наманганнинг «Навбаҳор» ва Тошкентнинг МҲСК жамоалари ўртасида 10 апрелда бўладиган учрашувни ҳам мухлислар катта қизиқиш билан кутишмоқда.

Ҳар қайси гуруҳда дастлабки икки ўринни эгаллаган жамоа чорак финалга чиқади. Ғолиблар ярим финалда рўбарў келадилар, сўнгра финал баҳсида кубок эгаси аниқланади.

Шарофиддин УМУРЗОҚОВ.
спорт шарҳловчиси.

Фойдали маслаҳатлар

ҲАЯЖОННИ БОСАДИ

КЎП кишилар уйқусизликдан қийналадилар. Мутахассисларнинг ҳисоб—китобларига қараганда ҳар уч кишининг бири шундай ҳолатга тушар экан.

Уйқусизликнинг асосий сабабчиси эса ҳаётимиз билан боғлиқ бўлиб турадиган ҳаяжонланиш, руҳий зарбалардир. Ҳатто инсонлар кўпинча тунда ҳам шундай муаммолардан халос бўла олмайдилар, ўз қайғулари ва ташвишлари гирдобида бўладилар. Бундай ҳолатлар асаб тизимининг мувозанати бузилишига олиб келади, бунинг оқибатида нафас олиш ва юрак уриш жараёнлари тезлашади, уйқу тинч ўтмайди.

Уйқусизликнинг аломатларидан халос бўлишга уринмасдан, унинг сабабларини бартараф этиш керак. Уйқу келтирувчи дориларга ҳеч вақт ружу қўймаслик лозим, ундан энг қийин ҳолатларда фойдаланиш мумкин. Чунки бу дорилар табиий уйқуга ёрдам бермайди. Бундан ташқари, бу дорини тез-тез қабул қилиш кишини унга боғлаб қўяди.

Биз тунни ўтказадиган шароитларга эътибор беришимиз муҳимдир. Хонада ҳарорат 17—18 даража, ухлайдиган ўрин гавдамиздан камида билан 15 сантиметр узун, кенглиги бир метрдан кам бўлмаслиги керак. Ниҳоятда юмшоқ ва қаттиқ ўрин ҳам уйқуга ёрдам бермайди. Энг яхшиси патли ёки момиқли ёстиқдан фойдаланиш, кўрпаларнинг эса табиий материалдан бўлгани маъқул.

Тунги алахсирашнинг сабабларидан бири нотўғри овқатланишдир. Ётиш олдидан тўйиб овқатланиш, кофе, какао, алкогол ичиш уйқуни қочиради. Уларнинг акси бўлган очлик ва чанқаш ҳам уйқуга ҳалақит беради. Уйқусизликдан халос бўлишнинг самарали усулларидан бири зерикарли китобни ўқиш, кўзни юмиб санашдир. Фақат нима учун ухлаёлмаётганингиз ҳақида ўйламанг. Агар сиз шу билан машғул бўлсангиз уйқунгиз албатта қочиб кетади.

Мавлуда Каримова жаҳоннинг беш тилида бемалол гаплаша олади. Тошкент чет тиллар институтини бундан ўн йил илгари тугатган М. Каримова Тошкент шаҳарлараро телефон станциясида ишлаб келмоқда. Ҳозирги вақтда шу станция халқаро электр алоқаси марказининг коммутатор цехига бошчилик қилаяпти. У мижозлар билан инглиз, француз, турк, рус ва ўзбек тилларида мулоқотда бўлади. Суратда: М. Каримова иш устида.

Тўлқин ЛУТФУЛЛАЕВ суратга олган.

Билиб қўйган яхши

МУЗЛАТГИЧНИНГ ЯНА БИР «ҲУНАРИ»

СОВУТГИЧНИНГ асосий вазифаси — тез бузиладиган озиқ-овқатларни айнатмай сақлаш. Полиэтилен халтачаларга солинган озиқ-овқат маҳсулотлари музлатиш бўлинмасида яхшироқ сақланишини ҳамма билади. Тажрибали уй бекалари бу бўлинманинг муз билан қопланиши жараёнини сусайтириш учун унинг тубига полиэтилен пленкаси тўшайдилар.

Совутгичнинг яна бошқа хизматлари ҳам бор. Чунончи, сақич ёпишиб ифлосланган болалар кийимини тозалашда фақат совутгичгина ёрдам бериши мумкин. Бунинг учун кийимни музатиш бўлинмасига қўйинг-да, бир соатдан сўнг олиб, қоқиб-сидириб ташланг, сақич тушиб кетади.

Музлатгич бўлинмасида музлатилган нейлон пайпоқ ва колготкилар узоқ вақт йиртилмайди. Чунки музлаган толалар тартиби ўзгариб, ғоят чидамли бўлиб қолади.

Нам тегиб ивиган китобни ҳеч қачон қизиган дазмол билан қуритишга шошилманг. Уни музлатиш бўлинмасига қўйиб, батамом қуригунча кутингда, сўнг бироз вақт уйнинг мўътадил ҳавосида сақланг. Кейин илиқ дазмол боссангиз китобингиз асл ҳолига қайтади.

Бу қизиқ

СИЗ ҚАНДАЙ ЁТАСИЗ

Ўзингизнинг руҳий ҳолатингизни билмоқчимисиз? Марҳамат! «Бундан осон иш йўқ, — дейди француз руҳшуноси Пьер Даво, — одамнинг кайфияти унинг қандай ухлашига боғлиқ.

Агар киши қорни билан ётса, демак уни кўнгилсизликлар, ишдаги нохушликлар қийнаяпти.

Ғужанак бўлиб ётадиган одам ёлғизликдан қийналиб, таянч излаган бўлади.

Осмонга қараб ётадиганлар мағрур ва иродали, ўз мақсадлари йўлида курашувчан.

Бошини буркаб ётадиганлар тушкунликка тушган кишилардир.

Ёстиқ кучоқлаб ётадиган киши чинакам севгига муҳтож.

Ўнг ёнбоши билан ётса, у ишда қатъий ишончи бор, лекин, ҳеч қачон юқори поғонага кўтарила олмайди.

Чап ёнбошида ётадиган ижод кишиларидир...»

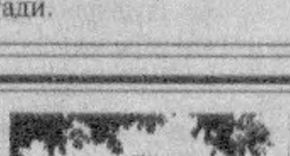

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ЦИРКИ
Республика бирлашмаси
ТОШКЕНБОЙ ЭГАМБЕРДИЕВ НОМИДАГИ
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
«ЙЎЛБАРСЛАР АТТРАКЦИОНИ»
ТОМОШАЛАРИ
Ўргатувчи – ФУРҚАТ ЮНУСОВ.
РУСТАМ МАТЖОНОВнинг 5 метрли илон билан олишуви.
Дастурда: туялар, кучукчалар, айиқлар, маймунлар, бўғма илонлар ва бошқа ҳайвонларнинг чиқишлари.
Апрель ойида томошалар жума кунлари соат 18.00 да, шанба ва якшанба кунлари соат 12 ва 15.00 да бошланади.
ЖАМОА БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ТАЛАБНОМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
Касса соат 10.00 дан 18.00 гача ишлайди.
Маълумот олиш учун телефонлар: 44-35-91, 44-29-00.

Тошкент шаҳар 9-кечки ўрта мактаб томонидан ИСЛОМОВА Муножат ШУХРИТДИНОВА номига берилган А 043316 рақамли йўқолган аттестат
БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Мирзо Улуғбек туманидаги «ЯКСАР-С» хусусий корхонаси
ТУГАТИЛАДИ
Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида 48-98-98 рақамли телефон бўйича қабул қилинади.

ТАШКИЛОТ
газета қоғози, ёзув қоғози, оқ қоғоз, калька ва бошқаларни
СОТАДИ
Ҳақи пул ўтказиш ва вексель билан тўланади.
ВОСИТАЧИЛАР ХИЗМАТИГА ҲАҚ ТЎЛАНАДИ
Телефонлар: 78-24-18, 74-24-85.

Тошкент вилояти Зангиота туманидаги «Тошкентулгуржибиржасавдо»га қарашли Ўрта овул маҳсулотлар етказиб бериш корхонаси
ТУГАТИЛАДИ
Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой давомида 77-50-52, 77-83-69 рақамли телефонлар бўйича қабул қилинади.

Тошкент вилояти ҳокими маҳкамасининг маданият ишлари бошқармаси Чиноз тумани маданият ишлари бўлими мудири Мамажон Нурматовга отаси

Адикул НУРМАТОВнинг

вафот этгани муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ • TOSHKENT HAQIQATI

Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ

Муҳаррир Фатҳиддин МУҲИДДИНОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар: хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 33-40-48
Эълонлар: 33-99-15, 36-57-27.

● Мақолалар, эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун муаллифлар, реклама ва эълон берувчилар масъулдир.
● Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №8. Буюртма Г-0186. Ҳажми – 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. Адади 10327 нусха.

"Шарқ" нашриёт матбаа-концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: 64672. Босишга топшириш вақти – 20.30. Босишга топширилди – 20.00. 1 2 3 4 5 6